

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV: Hozzunk mező gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	20 kor.
Fél évre	10 „
Negyed évre	5 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.

HIRDETÉSEKET

A lap kiadóhivatala veszi fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos áron fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt czikkeikért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. —ix.	551
Intenzív és extenzív gazdálkodásról. — Reichenbach Béla. —	
A fehér mustár termesztéséről. — Dr. Rodiczky Jenő	552
Valami a hidak építéséről	553
A kulturmérnöki hivatalok és a közönség	554
Adatok a komló összkesei üsáv-tartalmához. — Biró Gusztáv.	554
Hogyan készítsük a zombolyai kazlat? — S. Mező Károly	554
Könyvismertetés	556
Kérdések és feleletek	556
Kérdések: Szünidei kertek. R. S. — Fűzhajtások el- távolítása a rétről. R. Gy. — Kukoriczagórétől távol- tartani a madarakat. Egy kezdő gazda. — Szőlőmoly- irtás. T. S.	
Feleletek: Gabonasziszik irtása. F. Z. — Mikor ka- száljak? Kadosa Zdenkó. — Káposztaözöndék ellen. —r,—n. — A konyhakert műtrágyázása. Kadosa Zdenkó.	
Hírek	557
Aprók	559

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felhívjuk lapjaink azon t. olvasóit a kiknek előfizetése július hó elsejével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expedíciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre	20 korona.
Fél évre	10 „
Negyed évre	5 „

A „Gazdasági Lapok”
kiadóhivatala.

SZEMLE.

(Az időjárás. — A termésbecslés. — A világ gabonapiac helyzete. — A sertésvész nagyarányú fellépése.)

Az időjárás bolondjátékát üzi. Egyik nap a prognózis az, hogy állandó meleg lesz. Másnap, hogy hűs, felleget napok következnek, de pozitívumot senki sem mondhat. Annyi bizonyos, hogy egy nagy hőhullám Amerikából átjutott az Atlanti Óceánon, Londonban és Berlinben emberáldozatokat kívánt és nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy bennünket is ér. Felső-Magyarországon is lassan véget ér az aratás, úgy hogy hűtést már nem kap a gabona, bár egyes vidékeken, mint például Heves megyében e hó 7 és 8-ika között a hűtés beköszöntött.

Az össze-vissza kuszált és dült gabnának még csak ez kell. De az eső kívánatos most már a tengerire, mely általában az országban igen szépen áll. Ha a várva-várt eső nem jön, reményiségünk a tengeriben is oda lesz.

*

Hogy mit jósol jó Meteorunk, azt ideiktatjuk: Az időjárásban nagyobb változást a 11-iki nap hozott, a midőn az ország több részében voltak esők, némely helyen kiadóbb mennyiségben is. Ezt követőleg átlagban újra száraz meleg idő állott be, a hőség azonban egész nagyságában nem tudott érvényesülni, mivel a 15-iki változási nap hatáskörében újra csapadékos jelleg fejlődött, a mely mérsékelte a meleget. Ezt követőleg, de különösen 17-ike után, a nagyobb meleg kifejlődésének alig áll valamely bolygó állás utjában, az indiai befolyás is véget ért. Így a nyári hőség kifejlődhetik, mely az erősebb hatású változási napokon egyes zivatarokat hozhat ugyan, de egészben véve eléggé kifejlődik július 17-től és augusztus hónapban a meleg. Zivataros jellegű idő várható 24-ike hatáskörében, aztán újra meleg száraz. Julius változási napjai: 17, 21, 24 és 29-ikére esnek. A legerősebb hatású változási napok 17 és 24-ikére esnek július havában. Augusztus hó változási napjai: 6, 7, 12, 13, 14, 19, 20, 22, 27. A 7-ik zivataros jellegű: 12 csapadékos hoz, de nem sokat; 13 erős meleg; 14 szeles, jóllehet némileg enyhíti a meleg jelleget, mely utóbbi aztán egyre jobban fejlik száraz jelleggel; míg a 20-ika zivatart ígér, követőleg száraz meleg, míg 27-iki ismét zivataros, követőleg változó, de inkább meleg jellegű idővel. Legerősebb hatásuk 7 zivataros, 12 csapadékos, 13 erősen meleg jellegű, 20 meleg zivataros, 27 szintén zivataros befolyással.

*

Essünk át a földmivelésügyi miniszter hivatalos becslésén, mely ismét bokros hibákkal van telve, de már az árpa és zab becslést is magában foglalja. A becslés:

Buza 47,230.088 q	6,083.535 kat.	h. 7-76 q	átlagban
Rozs 14,120.000 „	1,951.951 „	„ 7-23 „	„
Árpa 14,500.000 „	1,860.630 „	„ 7-79 „	„
Zab 11,700.000 „	1,555.920 „	„ 6-66 „	„

Ezzel szemben volt tavaly:

Buza 47,597.088 q.	5,874.525 kat.	holdon.
Rozs 12,790.356 „	1,792.236 „	„
Árpa 16,023.647 „	1,924.024 „	„
Zab 13,013.676 „	1,865.706 „	„

Ez a helyzet. Nem szólunk hozzá a számok beszélnek, de a termésbecslés a „remélhetőleg” szót sehol sem nélkülözi. A facit, hogy a buza csak 250.000 q volna kevesebb, a rozs 1-4 millió q. több, az árpa 1-5 q és a zab 1-3 millióval kevesebb. Mi a „remélhetőleg” szó mellé fűzzük a „csalódást”-it is, mert rettenesekek a csalódások, általában, de a részletekben is. Ezt a gazdák maguk

sajnos látják és bevallják. Nagy export megyék most törpékké váltak. Sok helyen ahol 12 q vártak, csak 7 q folyt ki a gépből. A becslés a komolyságot nélkülözi. Honorálják ezt a vidéki malmok, melyek csak legfeljebb szeptember 1-ig terjedő időtartamot engedélyezik a most szállított vagy szállítandó áru fizetésre és nem mint máskor hat hónapig szabadon választandó kurzusok szerint számolnak el. Komoly gabna-kereskedői körökben pedig a buza átlagos súlyát 74—75 kg. közé sőt alá helyezik. Ha a bevetett buza területek circa + 200.000 kat. hold. idei többlete és a becslési számok közti differenciális arányszámokat keressük, azokat sehol sem találjuk meg. Hiába sem a fehér vagy zöld asztal mellől, sem mindaddig míg a gabona nincs a magtárban számszerű becsléseket adni lehetetlen, képtelenség. Ezt vallottuk és valljuk ma is, mert a beszolgáltatott adat munka anyag, még oly elismerést érdemlő fáradságos és lelkiismeretes feldolgozás mellett, mely a miniszteriumban folyik, sem lehet becsléseket eszközölni. Más államok számbeli becsléseket nem is adnak. El kell a miénket is törölni. Minek? Hiszen a malomigazgatók nyaralnak, üdülnek és az üzemredukciók mégsem jönnek létre. Minek hát nagy terméskilátásokkal a gabna árakat szorítani és gazdáinkat azokkal szomorítani, és megélhetési viszonyait rosszabbítani. A termelésnek nagyobb a létjogosultsága, mint a feldolgozásnak vagy legalább is egyenértékű.

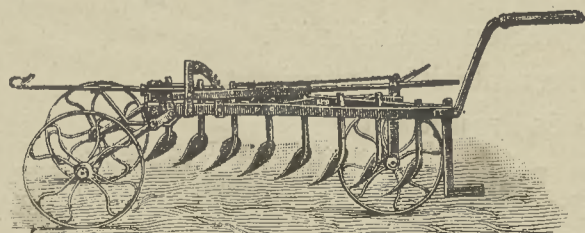
*

A nemzetközi gabonapiacson nagy változások állottak elő. A határidőüzletben eltolódások vannak, főleg Amerika és Németországban, a hol esések vannak. Tagadhatatlan, hogy Amerikában nem a jobb termés, hanem a spekuláció okozza az árak à la baisse eltolódását, míg Németországban a tavalyi inséges gazdasági évét az idén közepes termés kecsgetti, de ott is a spekuláció sokkal tartozik és az árakra nyomást gyakorol. Csakhogy ezzel mondóknak nincs befejezve, mivelhogy óriásiak a csalódások Romániában, a hol miként nálunk is, szemre sok keresztes van, csak hogy a gépből nem akar folyni a szem, vagyis „viel Stroh zum Dreschen”. Oroszország is beleszól a nemzetközi helyzetbe, melynek termése a kritikát alig állja ki, de vészesek a francia országbeli termés hírei is. Nagy csalódások.

*

Szinte elriasztók a hírek a sertésvész újabb fellépése miatt. A vész réme mindenfelé kerülget. Nemcsak kerülget, de itt is van már, daczára azon állítólagos kitűnő orvosságnak, melyet Hutyra szérumnak neveznek. Lesz e elég belőle és kiállja-e a zengett dicsőhymusokat? Itt az alkalom, hogy bebizonyosodjék kvalitása. A sertés drágulni fog. A marhaárak némi kis esés után tartottak.

—ix.

Mezőgazdák.

NYOLCZVASU KULTIVÁTOR

kitűnő eszköz tarlóhántásra.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Intenzív és extenzív gazdálkodásról.

Irta: Reichenbach Béla.

A gazdálkodás üzemrendszere lehet külterjes vagy belterjes. A külterjes gazdálkodásnál a természet játsza a főszerepet, míg a termelés másik két tényezője: a tőke és a munka csak alárendelt jelentőséggel bír, azért a területegységre vonatkoztatott üzemtőke kicsi. A belterjes gazdálkodásban ezzel szemben sok tőke és munka van felhalmozva, ezek a termelés főtényezői, itt a területegységre vonatkoztatott üzemtőke nagy.

A külterjes üzemeknél az a főtörekvés, hogy minél kevesebb termelési költséggel és befektetéssel sikerüljön a gazdálkodás. Nagy kiterjedésű legelők és az ugartartás, a nyomásos forgó, igen jól beillenek a külterjes viszonyok közé. A tápanyagvisszapótlást a gazdaságban előállított trágyától és az ugarnak hagyott föld pihentetésétől, illetőleg a tápanyagok természetes utoni visszapótlásától várják. A növények közül a kevés munkát és befektetést igénylőket, főleg a gabonaféléket termelik, míg a kapás, ipari és kereskedelmi növények csak igen kis térre szorulnak. Legelőkön és saját termelésű takarmányaikon primitív állattenyésztést üznek.

A belterjes gazdálkodásnál viszont nagy tőke és sok munka befektetésével igyekeznek úgy mennyiségileg, mint minőségileg fokozni a termést, hogy a nyersjövedelemmel együtt a tisztajövedelem is minél magasabbra emelkedjék. Itt a növénytermelés változatosabb. A sok munkát igénylő, de nagy jövedelmet szolgáltató kapás, ipari, kereskedelmi és kerti növények kiterjedt termelését váltógazdaság vagy szabad gazdálkodás alakjában üzik. A kettős termelést is a lehetőség szerint felkarolják. Az ugar és a nagy kiterjedésű gyenge minőségű legelők helyén nagy tömegű szántóföldi takarmányt termelnek. A talajerő fentartását még vásárolt trágyával is keresztülviszik. Értékesebb és igényesebb állataikat főleg istállózza tartják és igen gondos ápolásban részesítik. A termelt nyersanyagokat sokszor iparilag feldolgozva, magas áron értékesítik.

A jövedelmezőséget tartva szem előtt, azt mondhatjuk, hogy a külterjes gazdaságban kevés termelési költséggel, olcsóbban, de a fejletlenebb termelési technika következtében kevesebbet és gyengébb minőséget állíthatunk elő, mint belterjes gazdaságokban, mivel pedig az egész külterjes üzem mód jövedelmezőségére a tőke és a munka alárendeltsége miatt legfőbb befolyással a szeszélyes időjárás, a természet bír, az elérhető tisztajövedelem is nemcsak csekély, de még ingadozó is.

A belterjes gazdálkodás ellenben igaz ugyan, hogy sok tőkekamatot és termelési költséget emészt föl abból a célból, hogy minél többet és jobbat termeljen, de bármily fejlett és forszírozott is valamely intenzív gazdaság termelési technikája, okszerű gazdálkodást feltételezve, a termelési költségnek sohasem szabad felülmulnia a nyersjövedelemet. Így bár nem is olyan kedvező a tiszta- és nyersjövedelem aránya, mint a külterjes gazdálkodás mellett, de a sokkal nagyobb nyersjövedelemmel együtt természetesen jóval nagyobb lehet a tisztajövedelem is.

Hogy külterjesen vagy belterjesen gazdálkodjunk-e, azt csak a viszonyok szabhatják meg. A

hol a gazdaság természeti viszonyai elég kedvezők és a közelben könnyen megközelíthető biztos és jó piac van, s állandóan elégséges, nem túl drága munkaerő áll rendelkezésünkre, ott a viszonyok arra utalják a gazdát, hogy intenzíven gazdálkodjék, s így nagy nyers-, illetőleg tisztajövedelemre dolgozzék. A hol azonban a természeti viszonyok igen mostohák vagy a közlekedési viszonyok rosszak, piac csak távol van, a munkaerő kevés, a mi van is igen drága, ilyen helyen az intenzív gazdálkodás lesz jövedelmezőbb s így helyénvaló.

A gazdai kvalitásnak az a legfőbb kritériuma, ha valaki eltalálja, hogy gazdasági viszonyai közt mely gazdálkodást kövessen. Éppen olyan hiba extenzív gazdasági viszonyok közt az intenzív gazdálkodást erőszakolni, mint ott is külterjesen gazdálkodni, a hol a belterjesebb gazdálkodással nagyobb jövedelem volna elérhető.

Az extenzitás és intenzitás azonban igen tág fogalom. A kettő közt az átmenetnek egész sora lehet. Azonkívül ugyanazon gazdaság keretén belül is a különféle üzemágak kezelési módja változó lehet. Az extenzív növénytermelés mellett találhatunk igen intenzíven kezelt állattenyésztést és viszont. A legérdekesebb változást idézi azonban elő a tér és az idő. Fejlettebb nyugati államokban külterjesnek tűnik fel olyan gazdálkodási mód is, a mely hátramaradt gazdasági kultúra közt élő népnél már belterjesnek volna minősíthető. Idők folyása alatt egész országok társadalmi és gazdasági viszonyai oly nagy változáson mehetnek keresztül, hogy miattuk a gazdálkodás módja is átalakul.

Hazánk mezőgazdasága a multban a viszonyok hatása alatt erősen külterjes jelleggel bírt, napjainkban azonban a föld értékének, a bérletek árának rohamos emelkedése, az egyre szaporodó közterhek, a nehezebb megélhetési viszonyok, a megszorított népesség növekvő fogyasztóképessége és igényessége, a közlekedési viszonyok óriási fejlődésével együtt, mind a belterjesség felé vezetnek, másrészt azonban a nehéz munkáviszonyok, a pénz drágasága, a gazda kedvezőtlen hitelviszonyai, továbbá a gazdai szaktudásnak, különösen a kisbirtos osztálynál tapasztalható hiányossága, gazdasági életünk belterjes irányban történő fejlődésének óriási kerékkötői. Ezeknek az akadályoknak elhárítása ugy magán, mint közzgazdasági szempontból a jelen gazdasági élet legsürgősebb megoldásra váró feladatai közé tartozik.

A fehér mustár termesztéséről.

Irta Dr. Rodiczky Jenő.

A fehér mustár (*Sinapis alba* L.) legjobban diszlik enyhe éghajlat alatt s erőteljes közep-talajokon. Televényes vályog és márgás talajokon, hol gyomul is fellép, legbujábbban nő; de könnyebb agyagtalajokon s televényes homokon is elég jól diszlik. Talaj igénye nem nagy s ha zöldtakarmányul vetjük, a talajertőt nem veszi nagyobb mértékben igénybe, mint a réti széna, u. i. 100 rész zöld anyag mindkettőnél csak 2% hamut tartalmaz; szem termesztésül vetve a talaj ásványanyagait természetesen nagyobb mérvben vétetnek igénybe 1000 kg. maggal 37.8 kg. ásványi anyagokat. 6 kg. kálit s 14.7 foszfor-savat vonunk ki a talajból. A magtermelés cél-

jából vetett mustár a trágyázást, mind superfoszfáttal, mind gipsszel igen meghálálta kísérleteimnél. Német gazdák a takarmánynerés céljából vetett mustárnál közvetlen trágyázást is ajánlanak.

A fehér mustár magja nagyobb a repcsény, sőt néha a repeczemagnál is. Egy kilogrammra u. i. 200.000—284.000 szem esik. Általában jó minőségben jut kereskedésbe és a csira képességét elég jól óvja meg. Haberlandt 11 éves magot vizsgálván meg, csiraképességére még 23% csiraképes magot talált benne. Nobbe oly mustármagot, melyből eredetileg 86% csiraképes volt, két év múlva megvizsgálván, benne 76% csiraképes magot talált.

A fehér mustár hamar elfajulván barnaszemű válfajjává, a barna magvak időnkint kiválóatandók, ha azt magtermesztésül vetjük. A fehér mustár fajsúlya 1.236, terime súlya 66—71 kg. között változik. Olajtartalma Gasparin gróf szerint 30—33%, a fekete mustaré pedig csak 15—18%.

Schubler szerint 32% olajt tartalmaz, szolgáltatván a repeczeolajnál világosabban égőt, mely édeskés ízű, s főleg sárga szappan készítésére használják.

A fehér mustár azon magvak sorába tartozik, melyek igen alacsony hőmérsék mellett csirázhatnak. Haberlandt észleletei szerint u. i.:

4.38° C-nál 2 nap	
10.25° C-nál 1.5 "	
15.75° C-nál 1.0 "	
19.0° C-nál 0.75 "	alatt csi-

rázott.

Miután csirázási minimuma 1 fok C-nál van, megérthető, hogy a legkorábban ejtett februárimárciusi vetés mellett is elég gyorsan kikel. Márczius végén, április elején eszkozölt vetéseimnél 4—6 nap alatt kelt ki.

A korai vetés hazai viszonyaink közt elsőbbséget érdemel a későbbinél, mert bár a mustár kevés nedvességet igényel a csirázáshoz, nálunk nyárszaka ezt sem találja meg, minek következtében elkésve s hiányosan kel s legveszedelmesebb ellenségeinek, a földibolhákknak martalékául esik.

Ha kora tavasszal vetjük, midőn a szárazság még nem igen érthet, erőteljes, porhanyó talajba mondta Tanárky Gyula április vége felé, tehát éppen azon időközben látja el a jármos marhát friss, zöld takarmánnyal, midőn a rozstakarmány megszűnik és a luczerna még nem kaszálható. A kikelés után a fehér mustár egy ideig látszólag alig fejlődik, mert ilyenkor mélyreható gyökereit fejleszti, minek megtörténte után azonban oly gyorsan nő, hogy a vetés után 5—6—7 hétre virágzásba indul, 12—14 hét alatt magérésre jut. Kísérleteimnél 5 évi átlagban 101 nap alatt ért meg.

E növény gyors fejlődése következtében mindenütt művelhető, a hol a repcsény tavaszi féleségei megérnek. Azonfelül a fehér mustár épen nem érzékeny a fagyok iránt. Poppelsdorfban egy ízben az április 2-án kikelt mustár április 24-én 3.5 foknyi fagy érte anélkül, hogy ez legkevesebb kárt tett volna benne. Az én 1880-iki, szintén április 2-án kikelt mustárvetésemet a május 20—21-iki fagy legkevésbé sem károsította. Az ősszel virágzásnak indult mustár diszlelésének csak erősebb fagyok vetnek véget. 2.5—3 fok C fagyot egész jól állja ki.

Az egyedüli olcsón és jól dolgozó

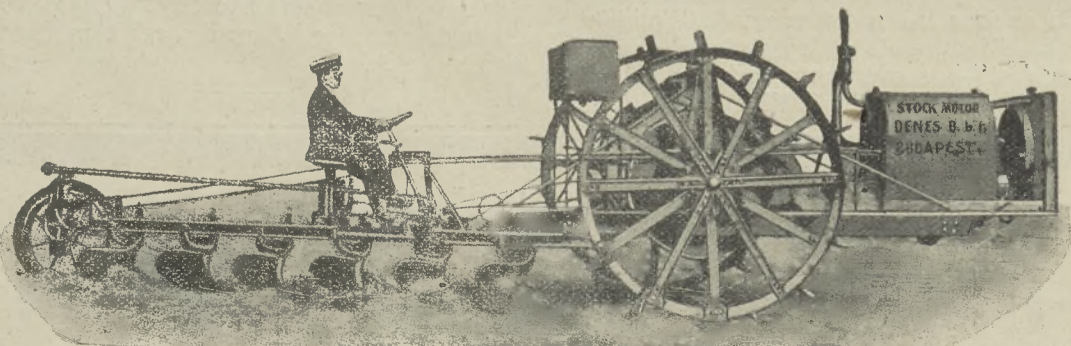
MAGÁNJÁRÓ BENZIN

szántógépről

kérjen szakleirást,
rentabilitás számítás,
és árajánlatot

DÉNES B. betéti társaságtól, Bpest, V., Lipót-körut 15.

A géppel naponként 15—20 holdat 10—14" mélységre felszánthat, minek bebizonyítására hajlandók vagyunk a gépet próbára leküldeni, ha komoly vételszándéka van.

A vetés forgóban különböző állást foglalhat, mert az elővetemény tekintetében nem kényes. Kifagyott repezének kitűnő pótlója, de olajnövény után általában nem termesztendő. Jól diszlik trágyás kapások, hüvelyesek s takarmánynövények után. Németországban buza- és rozstarlóba vetik, Pomerániában sokszor csak oly módon, hogy a tarlóra szórt mustárt magtakaró ekével alászántják. Azért mondja Tanárky Gyula: „midőn aratás után egy jó eső által föláztatott, jól számló tarlóba jut bele a fehér mustár, mely jól esik a bőséges kései zöld takarmány, melyet ad, mely az őszi vetésnél dolgozó marha szénáját a télre megtakarítani engedi“.

Jó állás helye lehetne nálunk a jól művelt ugarban is, mert az őszieknek jó előveteménye, a talajt gyommentesen, jól beérelt állapotban tartván s gyökér és tarló maradványaival gazdagítja.

Ha a mustár őszielőveteménye, akkor egymás után kétszer is vethetjük, mint azt magam két ízben sikerrel eszközöltem. Az első korai vetés magérésre marad, a második vetés vagy ugarlegelői használható, vagy zöld trágyául szolgálhat.

Brünner nagyon dicséri a fehér mustárt, mint a kalászosok aratása után rögtön elvetendő tarló növényét. Mely júliusban vetve, 6 hét múlva már 35—40 cm. magasra növekedvén, előnyösen használható és a tejkiválasztást elősegítvén, a vajnak igen szép sárga színt ad. De célszerűnek tartja a zsenge mustárt nem magában, hanem szalmával felszeccskázva takarmányozni. Habár a mustár még akkor is takarmányozható, ha a beczőképződés beáll, ilyenkor óvatosan etetendő, mert a mustárolaj, mely kis mennyiségben étvágy előmozdító, nagyobb mértékben jutva a tápcsatornába, gyulladási állapotokat, heveny gyomor- és bélhurutot idéz elő.

Zöld trágyául alkalmazása nem igen ismeretes hazánkban, ellenben Németországban angol példák után gyorsan elterjedt. Northhamptonshireben egy gazda épen háromszor vetette egymás után, hogy a márcziusi vetésű mustárt virágzása beálltával májusban 10 cm.-re, a májusit július elején 15 cm.-re, a júliusi vetést anguszthus végén 20 cm.-re alászántva, utána őszi buzát veszen. D'Heureuse Schmetzdorfban fehér mustárt rozstarlóba vetette a tavasszal kiültetendő burgonyák segédtrágyául, mint zöldtrágyát igen dicséri. Werner arra utal, hogy ha a mustárt kora tavasszal vetjük, utána bizvást kölest termesztethetünk.

A talaj előkészítése azonban figyelmet érdemel, mert egyenletes kikelést csakis kellőleg porhanyó talajban észlelhetünk. Korai vetésnél helyes volna a talajt őszzsel előkészíteni s tavasszal csak a leboronált földön ejteni a vetést. A sorvetés a szórt felett határozottan elsőbbséget érdemel, mert sokkal egyenletesebb kikelésre számíthatunk. A magszükségletet illetőleg az adatok igen eltérőek. Tapasztalásom szerint a kevésbé jól elkészített hantos talajon a maggal nem tanácsos takarékoskodni. Schwertz 20—25 kg. Werner 20 kg. Bourronghes 18 kg.-ot ajánl vetni hektáronként, de mindezek szeme előtt nagyobb sortávól 40—45 cm. lebegett, míg én a takarmánymustárt jól sűrűn vetni ajánlom 10 cm. sortávól mellett 50—70 kg.-ot is vettem hektáronként anélkül, hogy tulsűrű állást tapasztaltam volna.

Magtermesztés céljából a mustár 25—30 cm.-re vetendő, nagyobb távolság 50 cm., mint ezt Werner ajánlja, nem célszerű, legfeljebb belső üzennél, hol a mustárt kapálni és töltögetni szokásos.

A tenyészszak alatt a fehér mustár legtöbbet szenved a földi bolhától. Nálam a szórt vetést igen károsította, sor vetés után pedig aránylag kevesebbet szenvedett, mit abból magyarázok, hogy a mustárnövények erőteljesebb fejlődésük mellett gyorsabban átérték a végzetessé válható zsenge kort.

Azonfelül a fehér mustáron Chrysolidákat s a Cetonia hirtellát leltem, de érezhető káros voltukat nem tapasztaltam. Nevezetesebb kárt okozhat még a repezelevéldarázs (Penthredo Athalia) s a káposztaözöndék (Noctua brassicae) fekete hernyója.

A fehér mustárról azt tartják rendszerint, hogy kevés magot szolgáltat. Terméseit pro hectare csak 300 kg.-ra mondják, Tanárky is panaszkodott az országos gazdasági egyesületben tartott egyik tanulságos előadásában, hogy 1874-ben hat holdról csak 12 mázsát 1875-ben, 10 holdról épen 10 mázsát kapott.

Bár tagadhatatlan, hogy az időjárás a fehér mustár magtermelésénél is érezhető hatását, a mustár csekély magtermései sokszor annak rovására irandók, hogy magját túlérve hullatja, bár nem oly mértékben, mint az agyonért repce. Tulkorán nem szabad azonban a mustárt aratni, mert ezáltal a minőség veszt, hanem hozzá kell látni az aratáshoz, mihelyt a becző sárgás-barnássá vagy vörhenyessé válik, a magvak sárgás-fehér színt öltönek. A kaszálás után nem szabad a mustárt renden fekvő hagyni, mert ekkor a legjobb magvak kihullanak. A lekaszált mustárt leghelyesebben azonnal petrenczékbe összerakjuk, melyekben addig marad, míg szalmája ki nem szárad s a magvak teljesen megkeményedtek.

Ha a mustárt, mint olajnövényét, összehasonlítom az általam termesztett coubja és avehl-féle tavaszi repezék s repcsényekkel, azt állíthatom, hogy határozottan biztosabb termény a nevezetteknel.

Én ugyanis 5 évi átlagban, jóllehet egyes esetekben a maghullás nem volt jelentéktelen, kicsinybeni művelésnél nyertem, pro hectare kiszámítva, magot 755 kg. = 106 hl., szálát 1594 kg., polyvát 898 kg.-ot.

Megjegyzendő, hogy az elaprózott fülesztett vagy savanyított mustárszalma más takarmányfélékkel keverékben (pl. burgonyával, répával) a szarvasmarha jó elesége, nyers állapotban ellenben csak juhtakarmány. A mustár pogácsa csekély becslé.

Egyes esetekben a fehérmustár óriási takarmánytömeget szolgáltat. Poppelsdorfban gazdag vályogtalajon természetve, virágzás előtt kaszálva pro Ha. 144:29 métermázsát szolgáltatott, teljes virágzásban kaszálva 208:1 mázsát. Plathner 208 métermázsát nyert, de ha a termék felényi volna is, tekintve tápértékét, meg lehetünk vele elégedve. A hiányosabb vagy gyengébb vetést leghelyesebb legeltetni.

Végül megakarom még jegyezni, hogy Észak-Németországban a fehér mustárt besavanyítják s hogy ily állapotban táparánya ugy viszonylik, mint 1 : 4:33.

Mindez, szerintem a mellett szól, hogy a fehér mustárt felvegyük azon takarmányok közé, melyek vetését legalább megkísértsük azon céllal, hogy legyen segítőnk a szükségben, pótszerűnk, mellyel értékesebb téli takarmányunkat kimélhetjük.

Valami a hidak építéséről.

Nem is oly régen még a Tiszán s egypár kisebb folyón és patakon átvezető fahidon ment még a magyar államvasutak vonata is s még ma is van olyan helyi érdekű vasutja hazánkban, mely fahidakkal ékeskedik. Eltekintve attól, hogy a közbiztonság mily csekély ily faalkotmányokon keresztülvonuló vonatokon, már maga a folytonos javítás, tatarozás, az egyes részeknek gyakori kicserélése és újabb alátámasztások stb. szükségessége is arra készítette a vasutgazgatóságokat, hogy más anyagból építtessék meg a hidakat. Hisz a legszebbnek s legjobbnak látszó erős fagerenda belsejében rágódó szu, vagy a szorgos vizsgálat daczára is észre nem vehető korhadás folytán a legnagyobb szerencsétlenségek történhetnek a fahidakon. Ezért készülnek ma már legnagyobb részt 5—10-szeres biztonsággal vasból a vasuti hidak, de sőt legújabbban vas vagy vasbeton hidakat csinálnak a közutakon is, mert az eddig alkalmazott fahidak nem elég megbízhatók a nagy súlyú gőzekék átvonulására. Lehetne ugyan kő- vagy téglahidakkal is megoldani e kérdést, azonban mindezeknél biztosabb s olcsóbb a vasbeton szerkezet. A mezőgazdaság belterjessé válása folytán ugyszólván gombamódra szaporodnak a gőzekék s már alig van közlekedési út, melyen ne kellene a 12—20 tonna súlyú gépek áthaladására számítani, ha hidépítési tervet kell készíteni.

A napokban értesültünk éppen, hogy egy hazai belvizszabályozó és levezető társulat lassanként az összes kisebb-nagyobb csatornáján levő fahidakat kénytelen-kelletlen vasbeton hidakkal fogja rövidesen (1—2 év alatt) kicserélni, mert alig van egész területén egyetlenegy dűlőt, melyen 20 tonnás gőzekékészletek nem járnak. Már pedig a gőzszántógépeket használó nagy-, közép- és kisbirtokosok (mert szövetkezés útján ez utóbbiak is szántanak már gőzekével) nem szívesen veszik, ha a hid gyengesége miatt fél-napi kerülővel tudnak csak egyik vizpartról a másikra átsétálni. Láttunk olyan esetet is, hogy kerülővel sem lehetett a tulpartra jutni, tehát a meglévő rozoga fahidat kellett tetemes költséggel ideiglenesen átalakítani s nagyobb hordképességűvé tenni s pedig azzal, hogy néhány erős akáczfaducezzal alátámasztották a hidat, több tartógerendát alkalmaztak rá és óriási vastagságú hosszú padlókat raktak a gőzekemozdony kereké alá, hogy annak nagy súlya ne csak egy pontban nyomja az alkotmányt, de az az egész hidra egyenletesen osztódjék el. Még a gőzgépvízét is a legkisebb mennyiségre szorították le s köszönet sem helyeztek el rá, hogy csak könnyebb legyen a mozdony. A vizet lajtban, a szennet kocsikon vontatták aztán a gőzgépek után, sőt még a billenő ekéket is hosszú kötelenn húzták át, hogy csak ne egyszerre nyomja ezek súlya a hidat. Mégis recsegett, ropogott a hid, ingott az egész műtárgy s hálát adott az istennek a tulajdonos, mikor végre átment rajta a gőzekészlet — minden baj nélkül. Hogy ilyen átkezelés legalább ½ napot s 20—25 embert s egy sereg igás állatot vesz igénybe, az bizonyos és azért nagyon is kifizeti magát a hidak átépítését mielőbb keresztülvinni, mert a többkiadás 1—2 esztendő alatt kamatostól megtérül.

Mindezen tények daczára is juthat oly helyzetbe az újabb kor gazdája is, hogy ideiglenes használatra kénytelen hevenyészett fahidakat készíteni, hogy ezeken át rövid idő alatt valami terményét gyorsan beszállíthassa rendeltetési helyére. Például egy földhasadékkal határolt erdőrészlet lett letarolva, innét kell a fát a szegődményeseknek hazaszállítani, tehát fahidat

Tények és tapasztalatok igazolták a

CASE járvaszántó gőzekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírás óránként 2—3 hold. ::::

Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Vezerképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52B.

„G“ katalógus ingyen és bérmentve.

vezet s ha kész a fuvarozás szétszedi, mert hisz csak 30 év múlva kerül ismét oda a vágás. Vagy egy táblán cukorrépat termel, de a vasutra vezető ut irányában egy mély árok vonul el a tábla szélén, ha nem akar igával nagy kerülőt csinálni, kényszerülve van az árkot áthidalni, de állandó hidat itt sem érdemes vezetni, mert hisz a szerződés szerint csak 6 év múlva lesz megint répa ebben a földben. Ilyen vagy ehhez hasonló esetek némely gazdaságban nem ritkák s azért éppen nem felesleges az ideiglenes hidak építéséről is némi ismereteket szerezni a gazdának s alkalomadtán e lapnak hasábjain egyet-mást majd elmondunk a fahidakról.

Jelen alkalommal csak egy pár képben mutatjuk be, miként kell szélesebb s mélyebb árkokon átvezetni a hid gerendáit, a képek elég világosan magyaráznak. Ime, az egyikben a gerenda vége felé kötünk egy hosszú kötelet, úgy hogy 2 vége lelógjon, most a köteleket s és t meghuzva, a gerendát felemeljük s lassan áteresztjük a nyíl irányában, hogy az a pontozott vonal helyét foglalja el. A már áteresztett első gerendán csuszlatva lehet a 2-ikat átbocsájtani s akkor a két gerendán már könnyen átmehet egy ember s leoldhatja a kötelet. A másik mód még egyszerűbb, két gerendát végén kötünk össze, úgy hogy csak 6—7" hosszan fedjék azok egymást, aztán egy darab fára, csövekre, gerendára tesz-

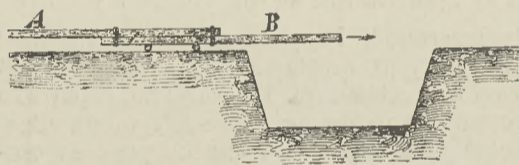
talok az új szabályzat szerint az alábbi esetekben állanak a nagyközönség rendelkezésére:

1. Lecsapolásra, öntözésekre, alagsóvezetésekre, medrek és partok jókarban tartására, meder-szabályozásokra, partbiztosításokra, épületek kiszáritására, közutak táplálására szánt forrás-foglalásokra és közhasználatra szolgáló oly vízvezetésekre nézve, a melyek nem foglalják magukban az ivóviznek az egyes házakba való bevezetését is, a munkát alkalmas módjára nézve szaktanácsot adnak, a célszerűnek talált munkát terveit és költségvetését elkészítik és a fél költségére történő kivittl műszaki szempontból vezetik.

2. A régi jogositványu ipari vízhasználatok joggyakorlatának szabályozásához szükséges tervek készítését a m. kir. kulturmérnöki hivatalok kivételesen csak akkor végzik, ha azok talajjavítási kérdésekkel vagy valamely vízfolyás egészére kiterjedő rendezéssel függnek össze. Amennyiben ez az összefüggés nem áll fönn, a m. kir. kulturmérnöki hivatal a tervkészítést nem végzi, hanem csupán fölvilágosítással és szaktanácsal látja el azt a magánmérnököt, akit a fél a terv elkészítésével megbizott.

3. Magánhasználatra szánt forrásfoglalások és vízvezetékek, továbbá oly községi vízvezetékek tekintetében, amelyekkel az egyes magánházak is ellátandók, továbbá oly községi vízvezetékek tekintetében, a melyekkel az egyes magánházak is ellátandók lennének ivóvízzel, valamint községi beltelkek, utak és terek víztelenítésére, községek csatornázására, nemkülönbön valamely ipari vízhasználatra vonatkozólag a kulturmérnöki hivatalok a feleknek és szakértőknek csupán szaktanácsal és pedig az említett vízvezetékek-nél különösen a vízbeszerzés módjára nézve szolgálnak. Ily esetben azonban sem fölvetelt nem eszközölhetnek, sem tervet nem készítenek, sem a kivittl nem eszközlik.

Az eljáró kir. kulturmérnöki hivatal műszaki tisztviselői díjtalanul állanak a közönség rendelkezésére, tehát sem az adott szaktanácsért, sem pedig általuk végzett utazásokért, fölvételekért, tervezésekért vagy a munkálatok vezetéséért és ellenőrzéséért díjazás nem jár, azonban a fölvételek és kitzések alkalmával szükséges nap-számásokat, fuvarosokat, karókat stb. az érde-

108-ik ábra. Gerenda áthelyezése az írkön gurító hengerek segítségével.

keltek tartoznak díjtalanul rendelkezésre bocsátani és ők tartoznak a fölvételeknél és a munkakivittelnél alkalmazott vízmester vagy vízmesternövendék szabályszerű illetményeit is viselni. A munkáltató az említett illetmények fedezésére általánösszeget fizet be a kulturmérnöki hivatal székhelyén levő adóhivatalnál a földmívelésügyi miniszteri tárcza javára. Az általánösszeget a kir. kulturmérnöki hivatal az erre nézve előírt szabályoknak megfelelőleg a vízmester napidíja és az általa előreláthatólag végzendő munka mérvéhez képest állapítja meg. A munkát a kulturmérnöki hivatal csak az összeg befizetése után kezdi meg. Az általánról a kulturmérnöki hivatal a munkáltatónak elszámolással tartozik.

POSZTÓ

Uri és női divatszövegetek
ajánl a kivittl ház

Skorkovsky Prokop és fia
Humpolec, Csehország, Minták ingyen.
Legjutányosabb árak. Kívánatra az
uri öltönyöket el is készítettjük.

ZEFIR

Adatok a komló összkéservesav-tartalmához.

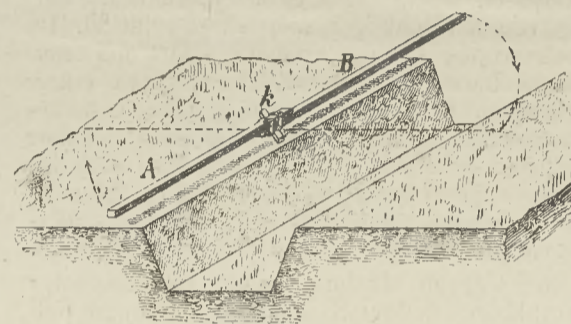
Irta: *Biró Gusztáv.*

A gyakorlati életben a komló minőségét annak külső tulajdonságai alapján itélik meg. E szubjektív vizsgálatnál a komló egyes fizikai tulajdonságait bizonyos értéksszámmal fejezik ki és egyes komlók összehasonlításánál azt minősítik legjobbnak, mely legnagyobb értéksszámot kapott.

Igy az 1911. évben Budapesten tartott árpa-és komlókiállításán a komlóra nézve a következő szubjektív vizsgálat alapján, értéksszámot állapítottak meg.

1. Szárazsági állapot 0—3.
2. Válogatás és szárrészarány 0—3.
3. Tobozszin és fény 0—4.
4. Tobozalakulás 0—10.
5. Lupulintartalom 0—10.
6. Illat (aroma) 0—10.
7. Tobozhibák 0—10.

E szubjektív vizsgálat alapján természetesen megbízható módon a komló minőségét meghatározni nem lehet ugyan, de azért kiállításán, összehasonlító vizsgálatnál elfogadható eredményt ad abban az esetben, ha a komló víz- és összkéservesav-tartalma kémiailag is megállapíttatik.

107-ik ábra. Gerenda áthelyezése az írkön másik gerenda segítségével.

Ebben az esetben a szubjektív módon meghatározott lupulintartalomnál elkövetett hiba kiküszöböltetik, miután a lupulin tartalmazza a komló összes gyantaanyagait.

A komló gyantaanyagait *Briant* és *Meacham* szerint felosztjuk lágy- és keménygyantákra; a lágyak petroleum-aetherben oldódnak, míg a kemények petroleumaetherben nem, de aethylaetherben oldódnak. A komlóban előforduló lágy gyantát α és β keserűsav alkotja, melyek közül a β keserűsav gyantája rendszeren nagyobb mennyiségben fordul elő, mint az α keserűsav és annak gyantája. Ezen keserűsavakat (α és β) együttesen komló-keserűsavnak nevezzük és a komló minőségének megítélésénél igen fontos szerepük van, mert rendes körülmények között a jó minőségű komló magas összkéservesav-tartalommal bír.

A komló összkéservesav-tartalmát Lintner féle volumetrikus módszer szerint határoztam meg és az eredményt, úgy az elhasznált normal KOH-ban, valamint a komló összkéservesavjában fejeztem ki. A komló nemcsak a fajta szerint, hanem évjáratok szerint is különböző mennyiségű összkéservesavat tartalmaz. Igy egy- és ugyanazon fajta komló különböző évjáratokban átlagban Remy, Neumann és Satava szerint 17.1%, 14.25% és 9.9% összkéservesavat tartalmazott.

Az 1911-ben termelt és megvizsgált komlók átlagban 7.01%, minimumban 5.37% és maximumban 9.00% összkéservesavat tartalmaztak légszáraz állapotban.

106-ik ábra. Gerenda áthelyezése az írkön kötelek segítségével.

szük ezen dupla részt s a nyíllal jelzett irányban forgatva, a gerendák egyike B átvonul a tulpartra. Erre szétoljuk a kötést s úgy járunk el, mint fentebb emlitem. De lehet egy harmadik módon is áteresztetni a gerendát, ha azt hosszabb vonalban kötelekkel vagy vaskapcsokkal összekötjük egy másikkal és egy pár hengeren csuszlatva A végén kissé lenyomva B gerenda a nyíl irányában áthalad a tulpartra. Hasonlóan hozatnak át a többi gerendák, erre jönnek a hidpadlók, melyeket a gerendákhoz szegezve rögzítünk s kész a hid.

Természetesen nem mindig ily egyszerűen készül a hid s ha esetleg szélesebb az árok vagy más körülmények játszanak közre, avagy gerendáink rövidek, akkor másként kell a hidépítést végrehajtani, miről majd más alkalommal bátor-kodunk szerény tanácsainkat közreadni.

A kulturmérnöki hivatalok és a közönség.

A földmívelésügyi miniszter, hogy a kulturmérnöki hivatalok eljárását meggyorsítsa, új szabályzatot bocsátott ki. A kulturmérnöki hivatalok ezentúl vízi munkálatok tervezését és a tervezett munkálatok végrehajtását, amennyiben azok a szorosán vett földadatkörükön nem esnek túl a miniszter külön engedélye nélkül fogják végezhetni és azért ezentúl a kulturmérnöki hivatalok igénybevitelére vonatkozó mindenemű kérvény jövőre az illetékes kulturmérnöki hivatalhoz lesz intézendő. A kulturmérnöki hiva-

McCormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tarlóbuktatáshoz és őszi szántásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick Táracsásboronát

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

International Harvester Company of America
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.

Hogyan készítsük a zombolyai kazlat?

Irta: S. Mező Károly.

A szárazság miatt ez ideig nem volt okunk az időjárásra panaszkodni, inkább a tulságos sok csapadék, a felhős, kadásszerű záporok s tartós esőzés okoztak kárt, semmint a szárazság. A gyakori esőzés megnehezítette egy a rétiszéna készítését, mint különösen a szántóföldi takarmánynövények szárítását ugyanígy, hogy sok esetben nem maradt más választás hátra, mint a veszett fejszének legalább a nyelét menteni és az időjárás szeszélyessége által veszélyeztetett takarmányt hezsombolyázással óvni meg a teljes elterjedtelenedéstől.

De ha rá voltunk már eddig is utalva a takarmánynak eltartására bevermelés után, még gyakrabban kell hozzáfolyamodunk a következő időszakban, a midőn a nagy víztartalma stb. miatt szénakészítésre nem alkalmas takarmányfélék a csalamádé termésének betakarására kerül a sor, a melyből jégverte vidékeken az elpusztult termények pótlására még oly gazdaságok is többet vetettek, mint a mennyit zölden fel tudnak etetni, a hol különben a téli takarmányszükséglet biztosítása céljából csalamádét nagyban termelni nem szoktak.

Az erjesztett takarmánykészítésnek legelterjedtebb módjai: a bevermelés és a zombolyázás. Szálas takarmányfélék eltartásánál feltétlenül a zombolyázásnak kell elsőseget adnunk, bár a csalamádénál sokan minden elfogadható ok nélkül a bevermeléshez ragaszkodnak még akkor is, ha a gazdaság külön erre a célra épített tökéletes veremmel felszerelve nincs, holott a kezdetleges rézsutos falu gödrökben vagy a föld felett csonka gula formán összerakott halmokban a takarmányerjedési vesztesége mindig jóval nagyobb, az erjedés menete nehezebben ellenőrizhető és szabályozható s a bevermelés költségéből a takarmány egy-egy súly egységére sokkal nagyobb összeg esik, mint a helyesen vezetett zombolyázásnál, melynek egy nem új, de kevésbé ismert és a gyakorlatban nagyon jól bevált módját az alábbiakban ismertetem.

Közismert dolog, hogy minden olyan takarmány eltartási mód suly és tápanyagvesztéssel jár, a melynél a takarmányerjedésnek és ebből kifolyólag nagyobb mérvű felmelegedésnek van alávetve. Az erjedést előidéző bakteriumok életük fenntartására és testük felépítésére a takarmány táplálóanyagainak egy részét felhasználják, másrészt életműködésük közben felbontják, egyes alkotórészei légnemű alakban kiválnak, másokból olyan vegyületek keletkeznek, a melyeknek táplálói ereje az eredeténél nemcsak kisebb lehet, hanem esetleg a keletkezett vegyület a takarmányt csipős vagy rothadt ízűvé kellemetlen átható szagává teszi annyira, hogy takarmányértékét egészen elveszíti. Ezt a veszteséget a bezombolyázással sem lehet teljesen elkerülni, de módunkban van mérsékelni és a minimálisra szorítani.

A tökéletes kiszáradás előtt összerakott takarmány a különféle bakteriumok élettevékenysége és a vegybomlás következtében felmelegszik. A felmelegedés olyan nagymérvű lehet, hogy a takarmány elszenesedik, sőt magától ki is gyuladhat.

A zombolyázásnak — egyáltalában az erjesztett takarmánykészítésnek feladata az, hogy ezt a felmelegedést korlátozzuk és oly irányban szabályozzuk, hogy általa a takarmány felbomlását okozó erjesztő gombák életműködését mérsékeljük vagy lehetetlenné tegyük anélkül, hogy

e közben a fehérjék megalvadása vagy a takarmány megszenesedése folytán veszteséget szenvednénk. A különféle erjedést előidéző bakteriumok, a minők az ecezsavas-, vajsavas-, tejsavas stb. erjedés okozói, nagy átlagban 30—50° C hőmérsékletnél működnek legerélyesebben. Életműködésük 50° C-on felül fokozatosan gyengül, míg 60° C-nál már a legkártékonyabbak, — így a vajsavas és rothadási erjedés bakteriumai — elpusztulnak. A míg a takarmány hőmérséklete az 50° C-t meg nem haladja, addig az erjesztőgombák felbontó és átalakító tevékenysége folyik, addig benne a takarmány minőségét rontó káros vegyületek keletkeznek és halmozódnak fel még pedig annál nagyobb mennyiségben, minél lassabban emelkedett a takarmány hőmérséklete a gombák életműködésére kedvező határ fölé. Ebből következik, hogy bár a takarmány káros erjedését teljesen megakadályozni sohasem tudjuk, a felmelegedés gyógyításával 60° C fokra megrövidíthetjük azt az időt, a mely alatt ezek az erjesztőgombák káros tevékenységet fejthetnek ki és ezáltal a káros erjedést annyira mérsékelhetjük, hogy miatta a takarmány minősége lényegesen nem szenved.

A takarmány felmelegedésének gyorsasága függ; a közötte lévő levegő mennyiségétől, a takarmány fejlettségi fokától és víztartalmától. A nagyon lazán összerakott kazalban, a melyben sok a levegő, valamint a nagyon összetömöttben, a melyben viszont kevés a felmelegedés lassabb, mint a mérsékeltlen összetömöttben. A sok tenyészvizet tartalmazó vagy az esőviztől, harmattól nedves takarmány lassabban melegszik fel, mint a fonnyadt és a felületén száraz, a virágzás után kaszált elfásult lassabban, mint a virágzás előtt vagy virágzásban lekaszált zsenge takarmány. Ennélfogva az elvénült vagy a vízűs takarmány növényeket, a minő pl. a csalamádé is, fonnyasztás után zombolyázzuk, — rakásközben a tulsok levegő kiszorítása végett jól összetiporassuk, hogy az erjedésből származó elkerülhetetlen veszteséget a legcsekélyebbre redukáljuk.

A helyesen készített zombolyai kazalban a takarmány anyagvesztése aránylag kicsiny. Kissé savanykás kellemes szagu, világoszöld színű takarmányt nyerünk, a mely emészthetőségéből és izletességéből keveset veszített. Jelentékenyebb veszteséget csakis a kazal oldalán a levegővel érintkező takarmányréteg megromlása miatt szenvedünk, mert a szokásos zombolyázásnál a kazal külső részéből a levegőt teljesen kiszorítani nem tudjuk. Az eredeti zombolyai eljárásnál ugyanis a földet közvetlenül a kazal tetejére hányták fel. A kazal széléről azonban a föld kisebb-nagyobb szög alatt leomlik és csak 50—100 cm.-el beljebb érheti el azt a teljes vastagságot, a mely mellett a kazal felületére a kívánt sulylyal nehezedik. A kazal szélétől mérve tehát a terhelésre használt föld kötöttsége szerint 50—100 cm. szélességben a kelletnél kisebb nyomás alatt a takarmány nem sájtólódik eléggé össze, benne a rothadást előidéző bakteriumok megtalálják életfeltételeiket, a miért a takarmány 20—40 sőt 50 cm.-nél is vastagabb rétegben megromlik.

Ezen a bajon a zombolyai eljárás kezdőkor szakában szalmaperem alkalmazásával igyekeztek segíteni, a mi azonban eredménytelen nem járt, mert a szalmaréteg nem zárta el a takarmányt a levegőtől s a romlás épp oly nagymérvű maradt, mint volt szalmaburok nélkül. Majd e hiba orvoslása végett a kazal tetejére egymástól kb. 1—1½ méter távolságra gerendákat fektet-

tek s ezeknek kiálló végeire keresztbe deszkákat helyeztek, hogy a nehezékül használt föld a kazal szélénél kijebb kerülve a romlásnak leginkább kitett külső réteget is jobban összenyomja.

Ilyen módon sikerült is a romlást a külső 20—30 cm. vastag rétegre szorítani, de teljesen megakadályozni nem lehet, mert a kazal tetejére fektetett gerendák a föld vagy egyéb suly nyomását átviszik ugyan egyenletesen az egész felületre, a melyen nyugszanak, ámde éppen a kazal szélén így is kicsiny lesz a nyomás, mert kazalrakás közben a munkások egészen a kazal szélére nem léphetnek, 20—30 cm. szélességben a takarmányt nem tiporhatják annyira össze, mint beljebb, a hol bátran mozoghatnak. Megterhelés után tömődöttebb belső rész kevésbé ülepszik, mint a laza külső réteg, a gerendákon nyugvó terhet tehát, — minthogy ez a különbség nem egyenlítődhöz ki — állandóan a már kezdetől tömődöttebb belső rész hordja s a külső mindig kevésbé összenyomott marad annyival, amennyivel lazább volt a megterhelés előtt. Ebből következik, hogy a kazal oldalán lévő takarmányból ilyen berendezés mellett sem tudjuk a levegőt teljesen kiszorítani, azért benne a rothadást stb. okozó bakteriumok továbbra is tenyészhetnek s a legkülső 20—30 cm. réteget megromlók, bár a romlás sohasem olyan mélyre terjedő, mintha a földet a régi módon közvetlenül a kazal tetejére hányjuk fel.

Ez a veszteség az első tekintetre olyan kicsiségnek tűnik fel, a mely miatt nem érdemes senkinek sem a fejét törni, de ha közelebbről vizsgáljuk kitűnik, hogy ebben is igazat mond az a szólás, hogy sok kicsi sokra rug, mert 1—2 számos állat téli takarmányszükségletét ez az elromlott takarmány bőven fedezheti. Vegyük fel például, hogy egy 10 méter hosszú, 4 méter magas, 5 méter széles zombolyai kazalban a széleken csak 25 cm. mélyen romlott el a takarmány, ez a kazal oldalain együttvéve kb. 30 m³-re, vagyis oly nagy mennyiségre rug, a melynek megmentése már nem lehet közömbös egy számító gazdára sem, különösen akkor, ha az a zombolyai kazalozás általánosan elterjedt módjánál alig valamivel kerül több munkába. Elérhetjük pedig ezt a zombolyázás következő javított módjával, a melynek előnyeiről a nagykállói földműves iskola gazdaságában alkalmam nyílt meggyőződést szerezni.

A kazalrakás ennél a javított zombolyázásnál is a szokásos módon történik, csupán a terhelés módjában s a terhelés utáni kezelésben tér el a föntvázolt eljárásoktól.

A szériuskert valamely emelkedett pontján, a hol az esővíz nem folyhat össze a kazal alatt, kijelöljük a kazal helyét és szalmával beágyazzuk. Szélességét 4·5 vagy 5·5 méterre vehetjük; 50 cm.-rel mindig szélesebbre, mint a milyenre a kész kazal szélességét akarjuk, hossza pedig a bezombolyázandó takarmány mennyiségétől függ ugyan, azonban 10 métert csak igaerővel rendelkező gazdaságban haladjon túl. Kisebb gazdaságban ne kezdünk hosszú kazlat rakni, inkább több kisebb négyzet alakú (4—5 méteres oldalakkal) készítsünk egymás után, mint egy tulságos nagyot, hogy néhány nap alatt rakását befejezzük. A hosszú ideig munkában lévő nagy zombolyai kazalban ugyanis a kazal aljára napokkal előbb behordott takarmány már nagyon felmelegszik, holott még folyton friss takarmányt hordatunk rá, minélfogva az alsó és felső rész a káros erjedés okozóinak előléseére szükséges hőmérsékletet nem egyszerre éri el. A kazal alján a takarmány a felsőbb rétegek

A szabadalmazott

„JURENÁK EKE“

szerkezete egyszerű,
kezelése könnyű,
szabályozása gyors,
kb. 50%-kal többet szánt,
kb. 30%-kal kevesebb vonóerőt igényel,
legtökéletesebb s a jövő ekéje.

Részletes árjegyzéket szívesen küld:

„JURENÁK“ szab. ekegyár Részvénytárs., MAROSVÁSÁRHELY.

lassan emelkedő nyomása mellett gyakran túlmelegszik, fehérjevegyületei nehezen emészthetővé lesznek stb, a mikorra a kazal felső részébe került takarmány eléri a megkívánt 55° C hőmérsékletet, a melynél a további felmelegedés megakadályozásához, a megterheléshez hozzáfoghatunk. Az igaerővel arányos nagyságu kazlak készítésénél ez a túlmelegedés nem fordulhat elő, mert a felsőbb rétegek a kazal emelkedésével fokozódó nyomást gyakorolnak az alsókra, a melyekből a levegő egy részét kiszorítják s ezáltal felmelegedését lassítják annyira, hogy a különbözet kiegyenlítődik, sőt ha igen nagy erővel hordatunk, az ellenkező eset is beválthat, vagyis a felső rész nagy nyomása következtében s kazal aljára a takarmány nem melegedhet fel a kellő időre. Ilyen esetben a kazalozást 1—2 napra félbe kell szakítanunk.

A zsombolyázásnál a takarmány egyenletes rakása nemcsak a kazal alakját, az ülepedés egyenletességét befolyásolja, mint a szénakazalnál, hanem ezenkívül a felmelegedést s közvetve az erjesztett takarmány egyenletes és kifogástalan minőségét is. Ezért kazalozásnál arra különösen ügyelni kell, hogy oldalai függőlegesek legyenek és a takarmány kazalrakás közben mindenütt jól összetiportassék, a mit a következőképp érhetünk el:

1. A takarmány kézhezadására s elhelyezésére szükséges munkásokon kívül néhány munkást csakis a végett alkalmazunk, hogy azok a kazal tetején ide-oda járva a takarmányt mindenütt egyenletesen összetiportassák,

2. a szénakazal rakásánál a mint a kazal magasodik, ha a gazdaságnak kazalógólyája, járgányos elevátora nincsen, a széna felhányásának megkönnyítésére oly módon szoktak állást készíteni, hogy megfelelő magasságban a kazal oldalára 3—4 m. hosszú erős karót szurnak be, a melynek kissé felfelé irányuló 1—1½ méternyire kiálló végeire keresztbe szekérszekert tesznek s egy munkás erre állva a szekérről feladott takarmányt egy a kazal szélére kiálló munkásnak feljebb adja. Zsombolyai kazal rakásnál az ilyen állás készitést kerülni kell, mert az állás alatt és fölött tömődöttebb lesz, mint egyebütt, tehát e helyeken kevésbé ülepedvén a kazal elferdül s ez az elferdülés a suly felrakása után még inkább fokozódni fog. E helyett, ha van felesleges igásszekerünk, egy szekeret állítsunk a kazal mellé s ennek vendégoldalaira rakjuk fel az állás gyanánt szolgáló szekérszekert vagy pedig a kőmivesek használta állványbakok mintájára szegeztesünk össze két egyszerű, könnyen hordozható állványbakot,

3. a szekerekről a takarmányt ne mindig a kazal ugyanazon oldalán hanyassuk fel, hanem váltakozva egyik szekeret az egyik, másikat a másik oldalon rakassuk fel, sőt arra is ügyeljünk, hogy hosszabb kazalnál az egy-egy oldalra kerülő szekerek se mindig a kazal hosszának közepére álljanak, hanem egyszer előre, másor hátrább. Ezzel az egyszerű fogással biztosíthatjuk azt, hogy a zsombolyai kazalt a kevésbé ügyes munkások is mindenütt egyenlő tömődötten rakják, mert kényszerítjük őket, hogy a kazal szélének mindig más és más pontjára álljanak a szekérről vagy állásról feladott takarmány felvétele végett s így a kazal minden részén egyforma mértékben tipródjanak.

A mint a kazal egy megrakott szekér közép-magasságánál már magasabb, a szekerek lerakása több időt vesz igénybe, mint kezdetben, a szekerek e miatt a kazal körül összetorlódnak, különösen ha közelfekvő tábláról hordatjuk a takarmányt. Az ebből származó idővesztés elkerülhetjük, ha a közelebb fekvő tábláról vagy a tábla közelfekvő részeiről kezdjük a behordást, hogy a mint emelkedik a kazal és lassodik a lerakódás, azzal arányban kelljen egy-egy fordulóra több idő. Gyorsíthatjuk a munkát továbbá egy-két tartalék szekérrel is, a beérkező megrakott szekeret a kazal mellé járattuk, az igát a tartalékszekerre átfogva azonnal utnak indítjuk, a bennhagyott rakott szekeret egy munkással

lerakatjuk, hogy amikor a következő szekér beérkezik, az vehesse át a tartalékszeker szerepét.

A behordás befejezésekor a kazal közepét a széleknél magasabbra rakassuk és az egészet szalmával fedessük be, nehogy az esőviz rajta összegyűlve a kazal belsejébe szívárognon és a terhelésre használt föld a takarmánnyal össze ne keveredjen.

Ha a takarmány hőmérséklete az 55 C fokot elérte, azonnal hozzá kell fognunk megterhelés által a levegő kiszorításához és ezáltal végeredményül a további felmelegedés megszüntetéséhez. A kazal hőmérsékletét czélszerűbb kazalhőmérővel pontosan megmérni, mint azon az egyszerűsége miatt sokak által ajánlott, de nagyon is megbízhatatlan módon meghatározni, hogy a míg a kazalba vällig bedugott kezünk a meleget még kibírja, addig a takarmányt melegedni hagyjuk, mert jórészt a megterhelés helyes időpontjától függ a zsombolyázás sikere; nem szabad tehát azt ilyen kezdetleges módszer alkalmazásával kockáztatnunk s az eredményt a véletlen esélyeire bízunk. A kazalhőmérő sem kíván nagy befektetést (ára kb. 10 K.) se nem komplikált a használata. 3 kihagyozott használt vascsövet, pl. a cséplőgarnitúra lokomobiljából kiselejteztet tüzesöveket különböző magasságban és helyen a kazalba szurunk és állandóan bennhagyjuk. A mikor a takarmány hőmérséklete emelkedni kezd, a sodronydarabokhoz erősített kazalhőmérőt a vascsőbe dugjuk s ennek nyílását zsákdarabbal betömjük. Minthogy a vascső fala a kazal belsejének hőmérsékletét veszi fel, a vele érintkezésben lévő maximális kazalhőmérő 5—10 perc alatt azt a hőfokot mutatja, a milyen a kazal belsejében a takarmány hőmérséklete; így tehát azt a ráerősített sodronyál fogva a vascsőből 5—10 perc múlva kihuzzuk s a kazal hőmérsékletét róla pontosan leolvashatjuk.

A kellően felmelegedett kazalra négyzetméterenként összesen 10 q sulyt, átlagban kb. 1 méter vastag földréteget, rakunk két részletben fel. A mint az előzőkben is említettem, a régi eljárásnál közvetlenül a kazal tetejére, a módosított eljárásnál kazalra fektetett s kiálló végein bedeszakozott gerendára hanyták fel a földet s ezáltal elérték azt, hogy a széleken is nagyobbodott a nyomás, bár a romlást az ismeretett okból ezen az uton sem sikerült egészen megszüntetni. A veszteséget csakis a következőképpen kerülhetjük el:

A behordás és kazalozás befejezése után élére állított 12—15"-os erős pallódeszkából egy kutyához hasonló, 50 cm.-el keskenyebb és rövidebb keretet készitünk, mint a milyen széles és hosszú a zsombolyai kazal; egy 6 méter széles és 6 m. hosszú kazalra tehát a keret 4'5 m. széles és 5'5 m. hosszú legyen. A keret oldalainak magassága a felhánt föld kötöttségétől függ. Ha kötött agyagot kapunk a kazal közepében, a keret magassága egy padlószélességnyi, ha omlelkony laza a föld, két élével egymásra állított padlószélességnyi legyen. A négyzetes keret szembefekvő oldalait alul-felül léczhevederekkel, a keret sarkait az átlók irányában, valamint az egymás mellett fekvő oldalakat több helyen az átlókkal párhuzamos léczekkel megerősítjük, hogy a föld nyomása a keretet szét ne feszítse. Ezt a keretet a kazalra helyezzük; mivel annál 50 cm.-el kisebb méretű, minden oldalról a kazal szélénél 25 cm.-el beljebb fog esni. A mikor a takarmány hőmérséklete az 55 fokot elérte, a kazalnak a kereten belül eső részére először cca 40—50 cm. vastag földréteget hanyunk fel. Ennek a nyomására 24 óra alatt a kazal földelés előtti magasságának mintegy kétharmadára száll alá. Ha ülepedés közben a tető vízszintes síkját, az oldalak függőleges irányukat megtartották, úgy minden további késlekedés nélkül felhanyjuk a még hátralévő földmennyiséget is; azonban gyakran előfordul, hogy egyik-másik helyen a hol a munkások többet tipródtak rajta, kevésbé ülepedik, mint másutt. Ilyenkor, hogy ol-

dalai a függélyestől el ne hajoljanak, nem rakhatjuk fel egyszerre az egész sulyt, hanem csak a kimagasló részeket stb. terheljük jobban meg mindaddig, míg az egyensuly helyre nem áll.

A földet szintén vagy egy a kazal mellé telt szekérről vagy az említett állványbakok segítségével készített állásról dobálhatja egy munkás a kazal tetejére fel. A már meglévő keretet máskor is használhatjuk, csak a kazal kell a kertenél 50 cm.-el nagyobb méretűre kezdenünk.

Az összes föld felrakása után rövid idő alatt a kazal összenyomódik s belőle a levegő kiszorittatik. A míg ez bekövetkezik, addigra a hőmérséklet 55 fokról majdnem pontosan 60 fokra felemelkedik, de ezzel a további felmelegedés megszűnik, sőt lassanként a takarmány a környezet hőmérsékletét veszi fel annak jeléül, hogy az erjedési folyamat megszűnt.

Ezt azonban nem kell bevárunk. A megterhelés után 24—48 órával, a mikor a kazal már jól összenyomódott hozzáfoghatunk a kereten kívül eső rész eltávolításához. A kereten kívüli 25 cm. széles takarmányréteget függélyes és sima felületű metszlappal egy közönséges kazalvágó segélyével levágatjuk. E levágott részből kikerülő takarmányt, ha egy másik zsombolyai kazalunk éppen munkában van, annak a közepébe berakatjuk, ha nincs. úgy azt lehűtés után bármely állatnimmel feltakarmányozhatjuk.

Ennek az eljárásnak az előnyei szembeszökők. A zsombolyai kazalnak azt a részét, a melyik a szokásos zsombolyázás mellett feltétlenül elromolna, a romlástól megmenjük és feltakarmányozással értékesitjük; a kazalvágóval levágott új oldalfelületek megromlásától sem kell tartanunk, mert ez a felület sima és tömődött, se a külső nedvesség, se a levegő nem járhatja, mint a közönséges zsombolyai kazal szálas és nem eléggé összetömött külső rétegét, miért is a csalamádé és egyéb takarmányfélék zsombolyázására ezt az eljárást ajánlom a régiek helyett

KÖNYVISMERTETÉS.

Gyakorlati buzanemesítés. Irta Székács Elemér jószágfelügyelő, az árpádalmi uradalom tiszti könyvtáralapjának tulajdona. Nyomatott a „Pátriá”-nál. Ára 2'50 korona. Tartalma majdnem 100 oldalra terjed s több jó ábrával van ellátva, felöleli a következőket: A buza termesztetése, a nemesítés gyakorlati czélja, az elíttek kiválasztása, törzskönyvelése, elvetése, ápolása s megfigyelése a tenyészidő alatt, természetakarítás és az anyagfeldolgozás. Az elszaporítás munkája. A nemesített buza nagyban termelése. Tapasztalatok az átörökitésről és végül a rozsdakérdésről. Már egyedül ezen érdekes tartalom is vonzóvá teszi a gazdákra nézve e művet, mely a maga nemében első hazai irodalmunkban, de kiválóan gyakorlatiasan irt munka fő előnye szerintünk az, hogy a gabona nemesítésnek minden legeslegapróbb részletét, csinjátbinját megismerteti az olvasóval s így egy kiváló tankönyvül szolgál mindazoknak, kik bármiféle művelési növény magját nemesíteni tüzték ki feladatukul. Már pedig Magyarországon ezen a téren annyira hátra vagyunk még más népek mögött, hogy örömmel kell üdvözölni minden lépést, mely e téren előbbre visz, de kétszeres elismeréssel kell adóznunk egy oly jeles gazdátársnak, mint Székács, kinek eddigi irodalmi működése is csak dicsérettel említhető. A buzanemesítés igazán nemes munkáját minél nagyobb siker koronázza, ezt kívánjuk tiszta szívünkkel.

Kérdések és feleletek.

Kérdés. Szünidei kertek.

Sok fő- és szék- és egyéb városi tanító, tanár stb. tanférú s más hivatalnok- és tisztviselőember, de nem csekély számu más egyéniség is vakációzik, de ha ő maga nem is töltheti kint falun vagy pusztán július és augusztus havakat, de családja, gyermekei mindenesetre sietnek a szabad természet ölné pihenni két hónapot s vigan töltik a kertben idejüket. Milyen jó volna, ha ilyen bérelt vagy tulajdon kertekben a szünidei hónapokban lenne éret gyümölcs, hogy akkor élvezhetné a familia a jó körtéket, finom barackokat, pompás almákat, nagyszerű cseresznyét és meggyet, ribizkét, egrest, málnát, szilvákat stb. Talán sokakat érdekelne, ha vala-

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, kösvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatása. Természetes vasmentes savanyuviz.

Rapható dsványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

melyik szaktudósunk egy felelet vagy külön czikk keretében e b. lapokban közreadná mily fajta gyümölcsfákat kellene e czélra telepíteni? Előre köszönet.

R. S.

Kérdés. *Fűzhajtások eltávolítása a rétről.*

Van egy rétem, a melyen füzes volt valamikor régen és noha évente kivágatom a kihajtott fűzesszöket, mégis csak újból feleseperednek mire a rétet kaszálni kell s rontják a kaszát és a széna mennyiségét és minőségét egyaránt. Miként lehetne véglegesen megszabadulni a fűzfahajtásoktól? Kérek szives választ.

R. Gy.

Kérdés. *Kukoriczagórétől távoltartani a madarakat.*

A kukoriczagórét léczközéinél rendszeren a varjuk, szarkák, de még a szemtelen veréb is, nemkülönben a cselédség baromfiái is, megdézsmálják kukoriczámat annyira, hogy a kár e réven éppen nem mondható kicsinek. Lövött varju kiaggatása nem ér semmit. Kérném praktikus kollégáimat, adjanak tanácsot miként járjak el, hogy meneküljek a további károsodástól?

Egy kezdő gazda.

Kérdés. *Szőlőmoly-irtás.*

A Kecskeméten megjelenő „Szőlészeti és Borászati Lap”-ban olvastam, hogy tavasszal valami anyaggal a molyokat tönkre lehet tenni. Egy szőlőbirtokos, ha jól emlékszem Városy Gyula írja le ezen irtásmódot. Bátorodom kérdést tenni aziránt, tett-e már más is kísérletet ezen szerrel s ha igen, mily eredménnyel? Hol s kitől szerezhető be ezen szer?

T. S.

Felelet. *Gabonasziszik irtása* című kérdésre.

A rovar-tani állomás következőket ajánlja: hogy a zsiszik el ne szaporodjék, szükséges, hogy a magtár mind tisztán tartassék, tehát söpredéket, hulladékot, rostaalat, ocsut stb. még fél napig sem szabad ott hagyni. Hol a magtár soha sem egészen üres, ott részletenként kell kiüríteni s alaposan kitakarítani, úgy hogy legalább minden hónapban egyszer az egész kitakarítás, e czélra a padló minden legkisebb hézaga is beapasztassék $\frac{1}{2}$ rész marhatrágya és $\frac{1}{2}$ rész agyagból gyurt keverékkel. Hogy a tisztá gabona meg ne zsiszikesedjék, hetenként legalább egyszer át kell lapátolni s néha a szelelőrostan átteresztetni. Ha már zsiszikes valami, akkor sűrű rostán hajtsuk át, mely a zsisziket átteresztli, a gabonát nem, aztán a garmadát takarjuk be rongyok, bundadarabok, bőr, len-, kenderkőz stb. ezekben behuzódik a zsiszik, tehát másnap óvatosan vegyük őket le s rázzuk le tűzhely fölött vagy forróvízzel telt edénybe. Fő a magtár erős szellőztetése s a tisztaság. Ismeretlen helyről zsákot vagy gabnát csakis akkor tegyünk magtárunkba, ha előzőleg meggyőződünk annak zsiszikesmentességéről, tehát zsiszikes holmit soha se vegyünk. Szénkéneget szinte lehet zsiszikirtásra használni, szerény véleményem szerint, úgy hogy a padló s egyéb farészek vagy a fal repedéseibe öntünk a szerből, melynek erős párolgása mérgező hatással lesz ugyan ezen rovarokra, de a magtárban levő gabona némi szagot fog kapni, mi azonban pár nap alatt erős szellőztetés vagy lapátolás s rostálás folytán elmúlik, mert a szénkéneget gyorsan illanó. De míg a szag érezhető, pipával vagy égő lámpával, gyertyával ne menjen senki se a magtárba. Végül pedig e szer alkalmazása daczára is okvetlenül tegye meg mindazon dolgokat és intézkedéseket, melyeket fentebb felsoroltam.

F. Z.

Felelet. *Mikor kaszáljak?* című kérdésre.

A rétek kaszálása a legfontosabb mezei munkák egyike, mivel nagyrészt ettől függ, hogy a gazda a befektetett tőke és a gondozás után hasznot lásson. Éppen azért, hogy fáradságunk jutalmát nagy mértékben növeljük, mulhatatlanul szükséges egy olyan időpontot találni, a melyik nemcsak a nagy terméshozamot biztosítja számunkra, hanem egyben a kifogástalan minőséget is, a mit az efféle esetekben sohasem szabad figyelmen kívül hagynunk. Ha a rétek kaszálása ily időben ment végbe, oly eredményt ért el a gazda, a minőnél nagyobb már igazán nem lehetett. A kérdés tehát ezeketán az, hogy mikor tanácsos kaszálunk, hogy a réte mennyiséget, sőt a minőséget illetőleg is olyan szénát adjon, a melyikben a tápláló alkatrészek nagy mértékben feltalálhatók. A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy erre az időpontra a legalkalmasabb, mikor a növényeken valamennyi levél kifejlődött, illetve, a mikor a legtöbb virág ki van már nyilva. Ebben az időben a tápláló

elemek a növény minden részében egyformán feltalálhatók és olyan állapotban vannak, a mikor az állatok a legkönnyebben bírják megemészteni. Ellenben ha a teljes kivirágzás előtt kaszálunk, a növények tulságosan vízenyősek, viszont, ha a kivirágzás után kaszálunk, a növényeknek csupán egynemely része bir tápértékkel, mivel ilyenkor már megindult a magképződés és egész érelye már az apró kalászokban összpontosul. A többi részek kevésbé bírnak értékkel, esetleg emésztési zavarokat is okoznak, hamarabb száradnak és törékenyek. A szárításnál, illetve a forgatásnál ezek a törékeny részek elhullanak, a mag szétszóródik és végeredményben marad a tápérték nélküli, értéktelen takarmány.

Kadosa Zdenkó.

Felelet. *Káposztaözdék ellen* című kérdésre.

A káposztapillangó (*Pieris brassicae*) hernyója okozza a mérhetetlen kárt káposztásainkban. A védekezés kora tavasszal kezdődjék, mint Jablonovszky tanácsolja, t. i. a röpködő fehér lepkeket össze kell fogdosni mielőtt párosulnának és aztán tojásaikat lerakhatnák. Mert a nyári ivadékok már sokkal nagyobb számban röpködnek semhogy hálókkel összeszedhető lenne; ilyenkor már tanácsosabb megvárni, míg a káposztára lerakják apró sárga tojásaikat és ezeket kell aztán ujjainkkal összenyomkodva, tönkre tenni. A baromfiak is összeszedik ugyan a hernyókat, de e mellett annyi kárt tesznek a káposztában, hogy ily segítség igénybe vétele éppen nem ajánlatos. Szinte így nem tanácsos a hamu, dohánypor és lug, méz, kékkó stb. hintése a káposztára, mert nem sok hernyót pusztítunk el velük, de a káposzta fejlődését esetleg megakasztjuk s annak ízét is veszélyeztetjük ilyesmivel.

--r--n.

Felelet. *A konyhakert műtrágyázása* című kérdésre.

A zöldséges kertek veteményei nagyrészt táp-dus és televényben gazdag földet igényelnek, illetve számtalan zöldségfajta kizárólag csak ilyen talajban éri el tökéletes kifejlődését. A termőképességet az erős trágyázással fokozhatjuk. Vagyis más szóval, a folytonos természet által elvont tápanyagokat pótolni kell és mivel ezen eljárás a zöldségtermesztésnél a legfontosabb teendők egyike, különösen nagy gondot igényel. Sokszor előfordul azonban, hogy a legjobb akarat mellett sem vagyunk képesek kellőképpen trágyázni azon oknál fogva, mert nincs trágyánk. Ilyen esetekben műtrágyákkal pótoljuk a hiányt. Kötött talajon kat holdankint 200—300 kg. szuperfoszfáttal javítsa veteményes kertjét, homoktalajon pedig kálit is használjon, mert a homok rendszeren még ebben is szegény. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a műtrágya alkalmazása még ott is indokolt, a hol előzőleg istállótrágyát is kapott a föld. Ezáltal négyszeres, sőt olykor tízszeres hasznot lehet elérni. A műtrágyákat két részben szórjuk ki, felét a veteményezés után azonnal, a másik felét 4—5 héttel később. Mindenkor száraz időben, harmatfelszáradás után. Bekapálni egyetlen egyszer sem szükséges, mert a legkisebb eső is feloldja és hamarosan bemossa a földbe. Ellenben ott, a hol (legyen akár kötött, akár homoktalajról szó), nem kapott a föld istállótrágyát, a rendszeres műtrágyán kívül még egy métermázsa chilisalétromot is szórunk ki, ha azonban az istállótrágyával elegendő légenyrt kapott a talaj, felesleges pénzkidobás volna a chilisalétromozás. A kérdésttevőknek azon kérdésére, hogy homoktalaj megfelel-e veteményes kertnek, igennel kell felelnem. Itt csupán azon mulik minden, hogy a szükséges megművelésen és bő trágyázáson kívül öntözheti-e a kérdésttevő naponta alaposan konyhakertjét? Rettentő hőségek és szárazságok idején játszik ez különösen fontos szerepet, mert ilyenkor a gyakori s kiadós öntözés szinte mulhatatlanul szükséges. E nélkül zöldségtermesztést el sem lehet képzelni.

Kadosa Zdenkó.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolnok megyében. Mult heti értesítésemben jeleztem, hogy a buza aratására 8—10 nap volna szükséges, hogy kár nélkül learatható lenne, a kukoriczára pedig mulhatatlanul szükséges volna kielégítő eső. Az eső zivataros minőségben a mult héten a megye több részén, de a szomszédos megyék nagy

területén be is következett, a mi a kukoriczának előnyére szolgált ugyan, de a le nem aratott még talpon álló, vagyis nem dült buzák szemét is tönkretette, megszorította. De megszorult a buza ott is, a hol számottevő eső nem is volt. Csakis a korábban aratott szikes földekben termett buza szeme és minősége ér valamit. Próbacséplések már voltak, egy kereszt 20—25 kilóig adott, de volt 14 kilós kereszt is, minőség 75-től 78-ig. Hordás már imitt-amott megkezdett, de még aratatlan buza is van. Zab még mindig talpon áll.

N.

Nemzetközi vizgazdasági konferencia. Szombaton kezdődött Berlinben a nemzetközi vizgazdasági konferencia a megalakulás után az árvíz elleni biztosítás kérdését tárgyalta. E kérdésnek tanulmányozására a konferencia bizottságot küldött ki.

Nógrádmegyei gazdák gyűlése. A Nógrádmegyei Gazdasági Egyesület Mailáth Géza gróf elnöklésével tartott gyűlésén köszönettel vették tudomásul, hogy a földmivelésügyi miniszter 3000 korona évi segítséget engedelmelt az egyesületnek. A miniszter segítségével rendezik a tisztviselők fizetését és egy segédtitkári állást szerveznek. Felhatalmazták Síklaki Iván titkárt, hogy a nagymértékben elterjedt aranka szántóföldi irtására, a községekbe kiszállva, az 1894. évi XII. törvény keretén belül az intézkedéseket tegye meg. Jeszenszky Sándor báró az állatdíjazás megszüntetését javasolta. Szerinte az állatdíjazással az állattenyésztés nem nyer. Az erre fordított pénzt más úton kell hasznosítani az állattenyésztés fejlesztése körül. Az indítvány tárgyalását a jövő gyűlésre halasztották. Végül kimondták, hogy országos mozgalmat indítanak a jövedelmi adóról szóló 1909. évi XII. törvényzikk gazdákra sérelmes intézkedéseinek megváltoztatása érdekében.

Amerika az élelem drágasága ellen. Washingtonból jelentik, hogy az államközi kereskedelemügyi bizottságnak az Egyesült Államok csomagszállító vállalataihoz küldött döntése az Egyesült-Államok egész területén elrendeli a tarifának lényeges leszállítását. Ez a döntés azt a célt szolgálja, hogy az élelem könnyebben és olcsóbban jusson el a termelőtől a fogyasztóhoz. Hasonló intézkedésre nálunk is szükség van. A gazdasági postacsomag intézményét ismételtelen sürgettük magunk is.

Földmivesiskolai ösztöndíjas helyek. A szilágysomlyói földmivesiskola igazgatósága az 1912—13. tanévre tizenöt állami ösztöndíjas helyet hirdet pályázatot. A tanfolyam kétévű és október 1. napján kezdődik. Csak szegénysorsu földmivesifjakat vesznek fel, a kik az ingyenes oktatáson kívül lakást, fűtést, világítást, ágyneműt, étellemezést, mosást és gyógykezelést nyernek. A folyamodványokat az iskola igazgatóságánál augusztus hó 10. napjáig kell beadni. A helyeket abban a sorrendben töltik be, amelyben a kérvények beérkeznek.

Beiratkozás a vinczellériskolákba. A földmivelésügyi miniszter most hirdette ki az állami vinczellériskolák felvételi feltételeit. A vinczellériskolai tanfolyamok október 1. napján kezdődnek. A bihari-dioszegi, egri és pozsonyi vinczellériskoláknál két évig, a nagyenyedi vinczellériskolánál három évig tart a tanfolyam. A kérvények augusztus hó 15. napjáig a földmivelésügyi miniszterhez czimezve, az illető vinczellériskola igazgatóságánál adandók be.

Kertész-munkásképzés. A mezőgazdasági szakszerű kiképzés érdekében Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter valamennyi törvényhatóság és miniszteri rendeltség útján pályázati hirdetményt tett közzé, melynek értelmében az állami kertészetekbe munkásokat fogad fel, hogy egy-két év leforgása alatt e munkások a fagondozás és a gyümölcsösomagolásban vagy a zöldségtermelés különböző módjában a kellő gyakorlati jártasságot megszerezvén, mint gyakorlott munkások, munkavezetőkül az állami kertészeti telepeken vagy magánosok kertészeiben alkalmazhatók vagy községek részére mint vándor fagondozók ideiglenesen átengedhetők legyenek. Az egyes városok mentén történő letelepedésben s külön zöldségtelepek beállításában államilag is támogatni fogja őket a miniszter. A kiképzés folyama alatt az ily állandó munkások a kiképzési telepen minden napszámot teendő végzemény kötelesek s napszám és el látás fejében személyenként és naponként három korona napszámért kapnak. A munkások napszámoknak tekintetnek és ha bármi ok miatt be nem valóának, három napi fölmondás mel-

ideje január elseje vagy az azt közvetlenül követő napok egyike. Az új év körüli napok pedig rendszeresen a tél legkeményebb napjai, úgy hogy a szegény cselédnek a legdermesztőbb hidegben kell gyermekeit és ingóságait szekerre raknia és sokszor husz-huszonöt kilométerre, sőt sok esetben még nagyobb távolságra is elköltöznie. Az új helyére megérkezvén, hideg, fűtetlen lakás várja, az uton szinte megdermett gyermekeinek, de még saját magának sincs meleg étele, mert a tüzhely hideg, a tüzelő fát pedig az elődje az utolsó szálig elégette. Ennek a téli költözködésnek nagyon sok kised, de még fölött is áldozatul esik és annak megváltoztatása nagyban le fogja szállítani a halálozást.

Motorkerés malmok részére ipari és mezőgazdasági célokra. A mezőgazdák beszerezték gépszükségletüket az idei évadra és a „Climax“ motorgyár, Bachrich és Társa Betétitársaság ezek legnagyobb részét kiváló minőségű gépekkel látta el. Számos újonnan érkezett elismerőnyilatkozat bizonyítja a gépek jószágát és tanuskodik a czég rendkívüli előzettségére és megbízhatóságára mellett. A czég kívánatra díjmentesen elküldi szaktisztviselőit is a közelebbiek megbeszélése végett, a kik esetleg mindjárt a helyszínen a technikai felvilágosításokkal is szolgálhatnak.

A titkos tudományok arra nézve, miként hízalható a marha gyorsan, mint lehet azt betegségekkel megóvni, miként lehet több és jobb tejet termelni, hogyan lehet béna lovakat meggyógyítani, úgy lehet a tyukokat több tojásra kényyszeríteni stb. könnyen megtanulhatók.

Írjon egy levelezőlapot Paraskovich Mr. könyveért, Wien, Mariahilferstrasse 51. Postfach 5.

Egy nagy lökereskedő, ki minden szert megpróbált, csakis Paraskovich készítményeket rendel.

Az Öntől kisértel czéljából vásárolt lófluid kiváló szolgálatokat tett nekünk a különösen versenylovakainknak, melyek nagy megerőltetésnek vannak kitéve, nagyon jól esett. Miután szándékunk állandóan alkalmazni ezen szert, felkérjük sziveskedjék egy nagyobb mennyiséget. 20—25 palackot mielőbb küldeni. (Uj wieni Tattersall) Teljes tisztelettel Nener Wiener Tattersall, W. Schlesinger & Comp.

Valóságos csodát mivel tehettekél.

Paraskovich T. Urnak!

Küldjön nekem postafordultával 12 Vaccin-t. Legőszintébb köszönetet mondok érte. Soh'sem hittem volna, hogy oly csodákat művel.

Mindenkinek ajánlanám, kinek rossz fejűs tehenei vannak, vagy olyanok, melyek étvágyhiányban szenvednek.

Kiöl József, Zillertal.

Paraskovich Mr. megküldi a könyvet, erőteljes istállóáldással, mindazoknak ingyen, kik vele közlik, hogy községükben kinek van legnagyobb állatállománya.

A pontos cím következő: Mr. Th. Paraskovich G. m. b. H. Wien, VI., Mariahilferstrasse 51. Postfach 5. (2)

APRÓK.

A világ csapadékviszonyai. A meteorológiai tudomány egyik czélja a világ csapadékviszonyainak tanulmányozása és megállapítása is, lévén a mezőgazdasági termelés szempontjából fölülte fontos tudni azt, hogy miféle körülmények befolyásolják a csapadékképződést. Az ebbeli megfigyelések arra mutatnak, hogy az esőt, a csapadékképződést az erdőterületek nagyon befolyásolják s a legtöbb eső rendszerint ott esik, a hol sok az erdő. A meteorológiai állomások megfigyelése és pontos följegyzése szerint például legtöbb a csapadék Délamerikában, a hol évenként átlag 1670 milliméterben állapították a lehullott eső vízmennyiségét. Afrikában 825. Észak-amerikában 730, Európában 730, Ázsia déli- és középső részében 536, Ázsia többi részében 635, Ausztrália szárazulatán ellenben csak 520 milliméter az évi csapadékmennyiség. Arányosan oszlik meg tehát a csapadék a világrészekben található erdőterületek szerint — s a mig Brazília őserdős vidékein majdnem 1 és háromnegyed méter magassága viz hullik le évente a földre, addig Ausztrália sivár kopárain csak 520 milliméter áztatja a szomjazó földet. Kiszámították ebből a statisztikusok azt is, hogy mennyi vízmennyiséggel gyarapodik az esőzésekből a tengerek vize. Így például az Atlanti oceán, beleszámítva a Közép- és Balti-tengert is, évente 57 millió köbméter vízmennyiséget nyel el, holott a Csendes oceán ugyancsak egy év alatt 20 millió, az Indiai oceán 18 millió, a Jeges tenger ellenben csak 9 millió köbméter vízmennyiséggel gazdagszik a lehullott csapadék révén. A havazások és esőzések együtt és összesen 122 millió köbméter csapadékot juttatnak a szárazföldekre és ebből viszont 25 millió köbméter fut le a folyóvizek közvetítésével a tengerekbe.

A számok e tömkelege előtt bámulattal áll meg a laikus halandó. De nem így a tudósok és a statisztikusok, a kik e számtengerből sok mindent akarva megfejteni és kimagyarázni, folyton új és új problémákat vetnek föl és igyekeznek megoldani. Így sok tudóst és statisztikust a csapadék mérések arra ösztökéltek, hogy azt állapítsák meg, vajjon mennyi idő alatt telnek meg a ten-

gerek feneketlen medre vízzel, ha az valaha kiszáradna, jobban mondvá üresen állna. Nem állítjuk, hogy a statisztikusok nem előszeretettel dobálódnak a nagy számokkal; de mégis nem valószínűtlen az a számításuk, mikor azt állítják, hogy kerek 45 ezer esztendő lenne szükséges ahhoz, hogy az üres tengermédek a beléjük ömlő folyók és a lehulló hó és eső vizével a mostani magasságig megteljenek.

Pöczegödörfal betonból. Hogy a pöczegödör betonfalazata teljesen vizet át nem eresztő legyen következőleg járjunk el. Keverjünk a vízhez, melylyel a betont készítjük kenőszappant, ennek hatása abban áll, hogy zsirsava a cement egyik alkotórészét képező mészszel zsirsavas meszet képez. Ez egy vízben oldhatlan nagy tömegű anyag, mely a beton ürességeit kitöltve azt tömötté teszi. Természetesen a mésznek nem kis részben ilyen felhasználása által több cementre van szükség. Viszont a cement mennyiségnek részbeni elvonása a beton szilárdságának rovására esik, ha tehát ezen hibát jóvá akarjuk tenni, több cementet kell felhasználni. Hogy ha ezt tenni nem akarjuk, akkor a betont vízhatlan cemenhabarccsal kell bevonni, mi a rendes cemenhabarcsnak czeresit vagy préolittal keverése által nyeretik.

Trágyalé mint kerti trágya. A kertben csakis marhaganéjból származott és kiforrott trágyalét kellene használni. A lótrágyalé már kevésbé értékes és a sertéstrágyalé még kevésbé. A kiforrás, ha a trágyalé zárt edényben van elhelyezve és az idő nem hideg, 8 nap alatt végbe szokott menni; ezen trágyalévet azonban 2 héten belül fel kell használni, mert különben veszít oldhatóságából. Miután a trágyalé nem tartalmaz foszforsavat, ezt szuperfoszfát képében kell hozzá keverni és pedig 10 l. trágyaléhoz 18 dekagramm 18%-os szuperfoszfát. A foszfát keverés előtt vízben feloldandó és a trágyaléhoz folytonos keverés mellett adandó. Az így elkészített trágyalé 1:100 arányban vízzel felhígítva használható.

Védekezés a földibalhák ellen. Ajánlatos a balhaktól ellepert növényeket reggeli harmat alkalmával Thomassalakkal behinteni. A hatás olyan mint hamu és homokkal történő behintésnél, a balhák nem lesznek megölve csak elkergetve s a rágásban annyira megátolva, hogy kárt már nagyon kis mértékben okoznak. Dohánypor forró napon kihintve a balhákknak nemcsak élvezhetetlenné teszi a növényeket, de rágószerveiket is úgy megtámadja, hogy elmenekülnek ily helyről.

Faviasz. Melegen folyékonyan következőleg készül: viaszt, gyantát és sűrű terpentint egyenlő részben gyenge tűznél összeolvasztunk. Természetesen azt használat előtt mindig kissé fel kell melegíteni. Hidegen is folyós faviasz következőleg készül: gyenge tűznél felolvasztunk 500 gramm fenyőgyantát, melyhez azután lassanként 100 gramm jó szeszt (spiritusz) teszünk folytonos keverés mellett. Vagy pedig 1 kg. fehér szurkot megolvasztunk, mig az higfolyós nem lesz, akkor 2 evőkanál lenolajat és 150 gramm 90%-os denaturált spirituszt keverünk hozzá. A lehűtött keverék jól zárható dobozokba tétetik. Azonban miután rendes körülmények között egy gazdának nem sok faviaszra van szüksége, szerény véleményünk szerint kár volna az olvasztgatással és keveréssel sokat bibelődni, hisz azt a kis mennyiséget valamelyik faiskola tulajdonosnál vagy gyógyáru kereskedőnél pár fillérért megszerezhető.

Spárga ágyakat rövidesen a spárgaszüret elmúltával lényen trágyában kell részesíteni és e célra minden 10 □ méterre adjunk 300 gramm chilisalétromot vagy kénsavas ammoniákat, mely utóbbit gereblyével alá kell takarni, holott a chilisalétrom maradhat a talaj felszínén, mert hisz tudvalevőleg már a harmat is feloldja ezen műtrágyát.

Kalarabé minden erősen (de nem frissen) trágyázott talajban jól fejlődik, a gyors fejlődéstől függ a növény üde ize, mig a lassan növe fás (rostos) lesz. A kislejű kalarabét 8—10 cm. egymástól távolra ültessük, mert ha ritkábban plantáljuk izük nem lesz oly jó s ez az oka, hogy nem becsülük eléggé e kitünő zöldséget. A nagyfejű fajtákat többször kell kapálni és az utolsó kapálásnál fel is tölni, mert a talajfeletti rész különben is fás lesz. A levelek letörése főzetéknek (podlupka) hátrányos a fej kifejlődésére s eltöltendő. A növény maradjon lombjával együtt,

mig csak lehet. Kiszedéskor a levelek oly mélyen vágandók le a fejről, hogy az többé ki ne hajthasson.

Kimutatás

A hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonarakarok gabona és élelményforgalmáról és készleteiről.

1912. július 6-tól 1912. jul. 13-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1912. jul. hó 6-án	805700	3911	9951	49531	327402
Béta- (1912. jul. 6-tól rozás / 1912. jul. 13-ig)	14982	229	467	4414	182579
Kita- (1912. jul. 6-tól rozás / 1912. jul. 13-ig)	41886	1190	1599	23095	95804
Készlet 1912. jul. hó 13-án	278816	3350	8849	30850	364177
II. Az 1912. július hó 13-án megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak					
Barcs	9209	—	—	1012	117996
Berettyóújfalú	30	—	288	58	61
Békéscsaba	32015	—	157	—	2864
Brassó	1163	38	4	185	2644
Budapest	133433	1024	15	21894	63299
Csáktornya	2308	—	—	295	8699
Czegöld	2021	86	68	—	5285
Debreczen	351	242	—	32	—
Déaványa	1051	509	—	—	—
Érményfalva	82	—	—	28	31
Fiume	371	697	3410	1013	89957
Győr	—	—	—	—	15433
Kaba	—	—	—	—	—
Karczag	3236	—	—	—	—
Kassa	—	21	—	70	1293
Kisújszállás	9401	4	—	—	964
Kisvárd	—	—	—	—	—
Kolozsvár	2210	—	—	627	33
Marosludas	29	126	2373	44	62
Maros-Vásárhely	149	71	—	43	—
Mátészalka	400	—	—	—	481
Mézőkaszony.	644	—	—	—	15
Mezőtúr	27627	108	178	101	1356
Miskolc	—	—	—	392	190
Nagybecskerek.	1302	—	—	—	1117
Nagykanizsa.	3159	9	882	472	4924
Nagykároly	71	81	—	7	—
Nagyszalonta	16281	—	—	—	1
Nagyzerden	901	274	81	891	936
Nagy-Várada	—	—	—	12	184
Nyíregyháza.	574	—	—	22	1007
Nyitra	—	—	—	—	—
Pancsova	582	—	—	—	1126
Pozsony	3821	47	261	581	208
Szarvas	9702	—	—	—	981
Szatmár-Németi	822	—	—	614	—
Szeged	4641	—	—	—	1374
Szombathely.	—	—	—	11	676
Temesvár.	100	—	—	1	1091
Verscez	2757	—	—	55	6997
Eszék	—	—	—	—	748
Sziszek	609	—	1076	1696	24118
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetkezeti gabonarakarok					
	3089	18	11	63	180

Készáru-tőzsde 1912. július hó 18-án.

Fajta	Hektoliterenként súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
		Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:					
Tiszavidéki	75	—	—	79	23.75
"	76	—	—	80	23.95
"	77	—	—	81	24.05
"	78	23.45	23.75	82	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	23.55
"	76	—	—	80	23.85
"	77	—	—	81	23.85
"	78	23.35	23.55	82	—
Pestvidéki	75	—	—	79	23.55
"	76	—	—	80	23.75
"	77	—	—	81	23.95
"	78	23.45	23.60	82	—
Bánsági	75	—	—	79	23.70
"	76	—	—	80	23.85
"	77	—	—	81	—
"	78	23.45	23.75	82	—
Bácskai	75	—	—	79	23.70
"	76	—	—	80	23.95
"	77	—	—	81	—
"	78	23.45	23.75	82	—
Rozs elsőrendű új középminőségű (uj)				19.20	19.60
Árpa takarmányáru elsőrendű				—	—
" másodrendű				—	—
Köles				—	—
Zab elsőrendű (uj)				22.00	22.30
" középminőségű (uj)				21.40	21.60
Tengeri belföldi új román v. bolgár				17.80	18.00
Repcekaposztá				—	—

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

S Z E S Z.

A szeszüzletben e héten a forgalom élénkebb és több tétel úgy azonnali, mint későbbi szállításra változtatlan áron kelt el.

Elkelt *finomított szesz* adózva nagyban 215—216 koronáig, adózatlanul 76—77.00 koronáig, míg ellenben másodkézből és vidékről több tétel néhány koronával olcsóbb árban került a forgalomba.

Denaturált szesz hordóval együtt nagyban 63 kor.-ig volt ájálva. Tartányáru olcsóbban.

Mezőgazdasági szeszgyárak gyébrebb kínálat uralkodott és jobb vételkedv folytán több tétel fix árban és jegyzésen alól 1.75—2.50 koronáig zárulva is lett.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 70—71 kor.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	215.—216.— K
Finomított szesz adózatlan	76.—77.— »
Élesztőszesz adózva	214.50—215.— »
Élesztőszesz adózatlan	— — — — »
Nyersszesz adózva	213.00—214.— »
Denaturált szesz	63.00—63.50 »

Napijelentés a gabonatózsdéről.

— 1912. július 18. —

A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza és az áprilisi buza jegyzése teljesen változatlan maradt, az októberi rozs 1 fillérrel gyöngült, az októberi zab 1 fillérel, a júliusi tengeri 10 fillérrel, emelkedett.

Eladatott:

Obuza. Tiszavidéki. 1000 mm. 81 kg. 24.60 K, 500 mm. 81 kg. 24.60 K, 1500 mm. 81 kg. 24.60 K, 100 mm. 80 kg. 24.55 K, 100 mm. 81 kg. 24.55 K.

Fehérmegyei. 100 mm. 77 kg. 23.40 K.

Bácskai: 100 mm. 82 kg. 24.50 K, 100 mm. 85 kg. 24.50 K.

Uj buza. Tiszavidéki. 500 mm 80 kg. 23.80 kg, 1000 mm. 78 kg. 23.40 K.

Felsőtisza: 1000 mm. 80 kg. 23.90 K.

Fehérmegyei: 800 mm. 80.5 kg. 23.70 K. **Pestvidéki.** 350 mm. 80 kg. 23.60 K, 200 mm. 80 kg 23.55 K. 400 mm. 80 kg. 23.50 K.

Bácskai: 100 mm 78 kg 23.30 K, 200 mm. 78.5 kg 23.20 K.

Uj rozs. 150 mm. 18.60 K, 500 mm. 18.90 K, 400 mm. 18.80 K.

Zab. 200 mm. 22 K.

Tengeri. 150 mm. 18.20 K, 300 mm 18.30 K, 200 mm 18.30 K.

Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza októberre	22.78 K
Rosz októberre	18.58 »
Zab októberre	18.76 »
Tengeri augusztusra	17.92 »

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1912. július hó 9-én. A székesfővárosi vásár-értendők.

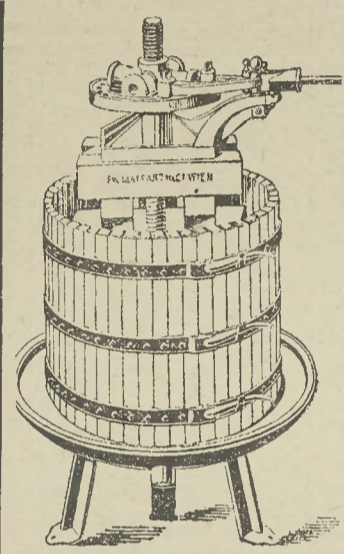
igazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.) Felhozott a szokott községekből 201 szekér réti széna, — szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 21 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 61 szekér egyéb takarmány (luczerna és zabosbüköny stb.), — zsák szecska.

A forgalom élénk. Arak q-ként állérben a következők: Réti széna I. r. 850—1000, réti széna II. r. 600—800, réti széna csomagolása 500—600, muhar — — — — —, zsupszalma 480—600, alomszalma 260—400, takarmányszalma — — — — —, tengeriszár — — — — —, egyéb takarmány 700—800, zabos-büköny 680—910, lóhere — — — — —, luczerna 800—1000, köles — — — — —, sarju — — — — —, szalmaszecska — — — — —
Összes kocsiszám 295. Összes súly 35.4000 kilogramm

L I S Z T.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései. Dara (gríz) — — — — —, 0. sz. királyliszt 81.20, 1. sz. lángliszt 83.60, 2. sz. lángliszt 83.00, 3. sz. zsemlyeliszt (külns.) 82.60, 4. sz. zsemlyeliszt 82.20, 5. sz. kenyérliszt, feh. 81.80, 6. sz. kenyérliszt 81.40, 7. sz. kenyérliszt, közép 80.20, rozsliszt I. 29.20, rozsliszt II. 27.40, rozsliszt III. 28.20, korpá, finom 16.00, korpá, durva 17.20 K mm. Tengerliszt —28—28, tengerikása —30—32 K kg.

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY L.**
Felelős szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**
Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN**

A mi modern berendezésű különleges gyártelepünk

40 év óta az első helyen áll

az összes présgyárak között és a szakköröknél a legjobb hírnévnek örvend.

Kérje a 339/a. számú katalógust a bor és gyümölcsprésekről, teljes must-telepek, hidraulikus sajtók, gyümölcs- és szőlőmalmok, szőlőmorzsoló- és lebegyöző-gépekről.

Több mint 700 kitüntetés, első díj stb.

Ph. Mayfarth & Co.

Wien, II., Taborstrasse 71. Képviselek kerestetnek
1500 munkás.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:
Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpá- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmentes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repceponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.
Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Pályázati hirdetemény.

A „Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület“-nél

segédtitkári állás

szervezetvén, ennek betöltésére pályázat hirdettetik. Az állásra csakis m. kir. gazdasági akadémiát végzett ifjak pályázhatnak, kik folyamódványaikat képesítésükről szóló okmányaik másolatával, melyek vissza nem küldetnek, szeptember hó 1-ig a **Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalához, Kaposvár** betérjesztik. Az állással 2400 korona évi összfizetés jár. Az állás folyó évi október 1-én elfoglalandó. Gazdasági gyakorlattal bírók és gépirást tudók előnyben részesülnek s a végleges kinevezés egy évi próbaidő után történik meg.

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati orvisekben való szállítója, kerületi gyógyszerész **Korneuburg**-ban, **Wien** mellett.

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

mesévíz levak számára. Egy üveg ára 2.80 korona. Az udvari istállóban és verenyistállóban 50 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladéseknál stb. Trainingben nélkülözhetetlen. Védjegy, címke és csomagolás szabadalmazva.

Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, **Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-ut 26. sz.**

KWIZDA-féle szabadalmazott PNEUMATIK BOKAVÉDŐ-SZALAGOK

léggárnával, gummiból csak fekete színben. **BOKAVÉDŐ-SZALAG OK GUMMIBÓL** szürke, fekete, barna és fehér színben
4-féle nagyságban állítatnak elő és pedig bal- és jobb lábakra.

Béklyók részére, a)–b)-nél mérve:	
20—22 cm. átmérőhöz	1. sz. kell,
23—24 " " "	2. " "
25—27 " " "	3. " "
28—30 " " "	4. " "
A szabadalmazott dörzsszalagok áral:	
szürke színben darabonként	darna és fehér színben
1. sz. K 6.—	1. sz. K 6.50
2. " " 6.50	2. " " 7.—
3. " " 7.—	3. " " 7.50
4. " " 8.—	4. " " 8.50

Kapható: **Melke és Flanyek** IV., Egyetem-u. 2., **Glasz J.** IV., Koronaherczeg-u. 9., **Hejj és Stiansny** VIII., Muzem-körut 10., **Huzella M.** IV., Váci-u., **Keleti J.** Koronaherczeg-u. 17., **Kutscher S.** VII., Rákóczi-ut 32., **Olbrich L.** Teréz-körut 6., **Weszely István** IV., Váci-u.

A szőlő trágyázása.

Írta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona.

Ajánlott küldéssel **3.45 K.** Utánvétellel küldve **3.65 K.** Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük. — Megszerezhető a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában, **Bpest, IV., Muzeum-körut 7.**

LÓHEREFÉJTŐ GÉPEK
EGYSZERŰ és KETTŐS
TISZTÍTÓ SZERKEZETTEL 650% 12.50%
SZÉLESEGIG, G. ZGÉI. M. T. H. S. J. Á. N. Y. S. H. A. J. T. S. R. A.

SZABADALMAZOTT EGYESÍTETT LÓHERÉCSÉPLŐ FEJTŐ és TISZTÍTÓ GÉP

OLCSÓÁRAK KEZELŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK ÁRJEGYZÉKET FELHÍVÁSRA IJMENTESEN

Szücs ÖDÖN CZÉG
— BUDAPEST —
VI. NAGYMEZŐ-UTCA 66.

Gyári-telep vagy bolgár-kertészet

létesítésére, egészben vagy részben eladó egy parcellázásból fennmaradt 67 kat. holdas belsőség, mely közvetlenül patak és az országut mellett fekszik, 300 darab jószág befogadására való istállók és egyéb gazdasági épületekkel és egy nagy magtárral, egy kényelmes urasági lakással, mely előtt szép gyümölcsös park van. Értekezhetni: **K. Nagy Béla megbízottal Kraszna (Szilágy megye).**

BIRTOKOK

bérletre és eladásra nagy számban vannak bejelentve **Poszvék Nándor** gazdasági szakirodájánál Szatmáron. Közvetítés a leghiszebb alapon.

A VILÁG LEGJOBB GŐZEKÉJE!

CHARLES BURRELL & SONS LIMITED THETFORD, ANGLIA VILÁGHIRŰ GŐZEKEGYÁR VEZÉRKÉPVISELETE.***

Utolérhetetlen munkaképesség! ♦♦♦♦ Kevés tüzelőanyagfogyasztás!

ELADÓ BIRTOKOK:

Biharmegyében:

1. Körülbelül 565 m. h. jóminőségű, kitünő termőképességű, nagyjórészt szántóföld, urival, megfelelő gazdasági épületekkel. Vasúti fővonal, állomás közelében, nagyforgalmu nagyközveg mellett. A birtokot országút szeli ketté.
2. Körülbelül 546 m. h. elsőrendű szántóföld, rét és legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, urival, vasúti fővonal mentén, országút mellett forgalmas nagyközségtől félóránnyira.

Tolnamegyében:

3. Körülbelül 1864 m. h. igen jó minőségű, kissé hullámos fekvésű birtok, mind szántóföld, kevés legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, vasútállomástól félóránnyira.

Vas megyében:

4. 688 m. h. szépen berendezett, jó termő birtok, 485 m. h. szántó, többi rét és legelő. Megfelelő gazdasági épületekkel, vasútállomástól 3 kilométernyire.

Ezen birtokok kisebb-nagyobb területekben vagy egészben eladóak. — Veszünk parcellázásra alkalmas birtokokat. — Birtokokra kedvező feltételek mellett törlesztéses kölcsönöket nyújtunk. — Minden kérdésközlésre gyors és kimerítő választ adunk.

Nemzeti Pénzváltó részv.-társaság Parcellázási osztálya
Budapest, V. ker., Gizella-tér 1. (Haas-palota).

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban.

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám a.

Biztosítási alap: Alapítványok kormány hozzájárulásával 2.488.780,—, tartalékok 2.819.596-25, összesen: 5.308.376-25 korona. 1901. évi felesleg 90.349,—, 1902. évi felesleg 59.782-26, 1903. évi felesleg 109.331-73, 1904. évi felesleg 72.438-23, 1905. évi felesleg 61.730-60, 1906. évi felesleg 39.243-65, 1907. évi felesleg 41.877-82, 1908. évi felesleg 81.088-16, 1909. évi felesleg 106.589-64, 1910. évi felesleg 120.164-38, 1911. évi felesleg 148.378-16 korona.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módozatok szerint. Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban rész sülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat, 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909. valamint 1910. évi üzletfelesleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk. Az 1911. évben a jégkár ellen biztosított tagjaink, akik akár egy, akár több évre jégkár ellen nála biztosítottak és 1912. évben ismét a szövetkezeteinél fognak biztosítani, tíz százalékos díjvisszatérítést ad, 1911. év végén a tartalékok 2.819.596-25 koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a „GONDVISELÉS” Országos Központi Segélyező Társulat u. ján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedő leánykiszáratási (önállósítási) segélybiztosítások eszközölteinek. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működésükkel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-utca 20.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVŰ ORAÜZLETE.

Alapítatott 1847.

Brausweller János
Szegeden és a szegedi körzetben
szab. órákon és órák készítésével foglalkozik.
a nemzeti ingázásért.
stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárában gyártott legújabb szerkezetű

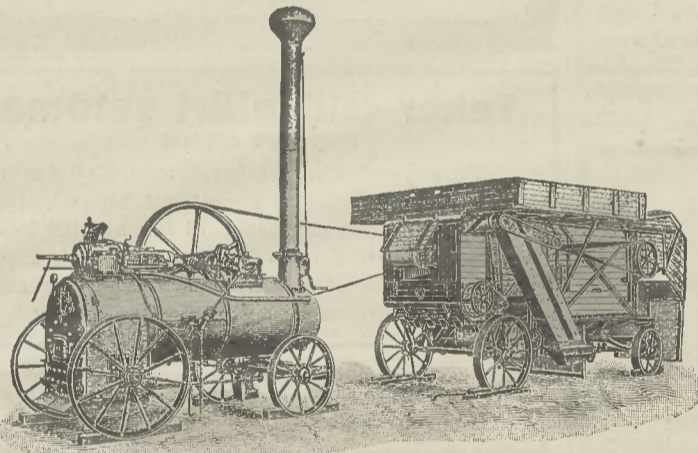
gőzcséplőkészlet

acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgéppel és

10 légkörnyomásra berendezett lokomobillal

Nagy munkateljesítmény. Olcsó üzem. Tartós szerkezet.

Legújabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári

szívógázlokomobilok.

Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók, államgépgyári félstabil Compound gőzgépek.

Kalmár-féle gabonatisztító rosták.

RESICZAI EKÉK, BORONÁK.

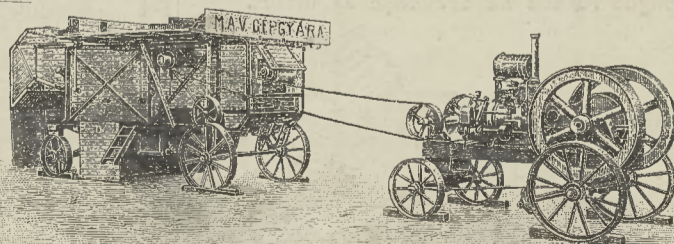
Laas-rendszerű répakapák stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója, Budapest, Váci-körút 32.

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár részv.-társ. gyártmányai:
„Losonci-Drill” tolóhengeres, „Rekord-Drill” meritókanalas rendszer és szab. „REKORD II” vetőgépek.
Különleges **RÉPAVETŐGÉPEK.**

Malomberendezések.

RÉPASZÁLLÍTÓ VASUTAK

A beálló répaidényhez ajánlunk:

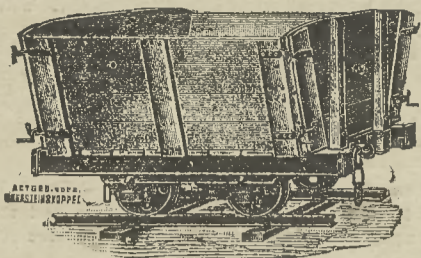
VÉTELRE

vagy

BÉRBE

kedvező feltételek mellett teljes mezei vasutakat.

ORENSTEIN és KOPPEL BUDAPEST Andrassy-ut 102. szám.
FELVILÁGOSÍTÁSOK, KÖLTSÉGVETÉSEK díjmentesen.

Permanit legjobb tetőfedő-lemez

Előnyei:

Mázolást nem igényel,
nem csepeg,
vizáthatlan,
tűzbiztos,
kátránymentes,
szagtalan.

Szigetelő-kévsége jelentékeny, tehát deszkázatok borításának szigetelésére sikeresen alkalmazható.

Továbbá:

Kátránymentes „GLORIA” cementszfalt fedéllemez

Kátrány papirlemez

Elszigetelőlemezek olombetéttel

Carbolineum, Carholsav

Glorit piros fedéllemez

Hővédő elszigetelő-anyag

Szurokfáklya

Vállalnak: Fedéllemez- és facementtetőzéseket. Aszfaltmunkálatokat természetes aszfalttal.

POSNANSKY és STRELITZ BUDAPEST, V. ker., LIPÓT-KÖRUT 27.

Telefon 28-29. Gyár: **ERZSÉBETFALVA**, Telefon 28-29.

REDUCINE

a sánta lovaknál csodás hatása szer DUBLINBAN, Irországban lesz előállítva.

Reducine a legmakacsabb vastag inakat, csánkpókot, nyultetemet, csapdagot, csonttetemet, bokadagot és mindennemű lerakódásokat gyógyítja.

Reducine nem okoz fájdalmat, nem hágy hátra nyomokat, pusztán felszívódás útján gyógyít és csak rá kell tenni, a mellett a ló tovább használható.

Reducine minden elsőrendű gyógyszerárban kapható, vagy egyenesen a vezérképviselő-ségtől

Berger Ármin Wien, Kaiser Josef-Str. 36.

Ára 18 korona.

Leírások kívánatra ingyen.

Számos elismerőlevelével áll rendelkezésre.

ELSZAKITHATATLAN

munkásruhák

világhirűek.

Kazántisztító	Molnár	Permetező
Gépész	Tűzoltó ruhák	Vízmentes
Vinczellér	Orvos	Köpenyek.
Lakatos	Festő	Kötények.
Gazdász	Auto	Iroda kabátok

és bármely más hivatáshoz szükséges munkásruhák.

Kérjen ingyen és bérmentve árjegyzéket.

Gutmann J. és Társa

BUDAPEST, VII/9. Rákóczi-ut 16. szám.

AVENARIUS CARBOLINEUM

a legjobb faconserváló máz,

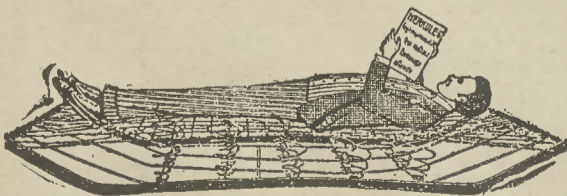
35 éven át bevált.

Árajánlat stb. díjmentesen.

Avenarius-Művek

Ligetfalu (Pozsony).

Egészséges fekvés hosszabbítja az életet.

Rendkívül könnyű és szilárd fém szerkezet, teljesen féreg és pormentis. Ára mérték szerint **17 korona.**

Vaságy rézdiszszel

jó sodronybetéttel... 32.- K

Vaskeretes ágybetét... 11.50 „

Fakeretes... 7.- „

Összecsukható ágy 3 matraccal... 17.- „

Laposra összehajtható tábori ágy... 17.- „

Vas- és rézbutort leglocoóbban szállít **Prohászka János**

vás- és rézbutorgyáros, Budapest, Gróf Zichy Jenő-u. 46. (volt Új-utca)

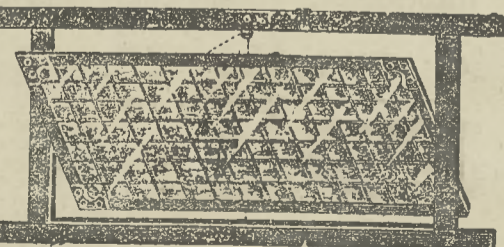
ELADÓ

4¹/₂ lóerejű **ROBEY-féle cséplőkészlet,**

teljesen kijavítva, üzemképes állapotban. A kazán 6 légkönyomású. Végső ára **3000 korona.** Megtekinthető **BALOGH ANTAL szajáni gazdaságában,** Torontálmegye.

HERKULES IDOMVASABLAK

Sodronyüveges istállóablak.

Mindennemű kertészeti és gazdasági építkezésekről szakszerű költségvetésekkel készséggel szolgálunk. Mindennemű vasszerkezeti munkálatokat elvállal és elkészít:

FARKAS ÉS TÁRSA

vasszerkezeti gyára

BUDAPEST, VI., LEHEL-U. 8.

Telefon 82-70. Kérjen ingyen árjegyzéket.

HERKULES IDOMVASABLAK

„Fehér csillagfürt vetőmag (lupinus albus)

kitünő utóvetemény a kalá-zosok után zöldtrágyázás

ozéljaira. Addig, amíg a készlet tart kapható kiváló

minőségű 1911. évi termésből 18 koronás 100 kilog-

rammonkénti árban, helyt Hatvan. Kérdezősködések,

ugyszintén zsák és pénzküldemények a **Hatvani**

Czukorgyár címére **Hatvan** intézendők.

ZUHATAG KÜTJA

(SERLEGES-RENDSZER)

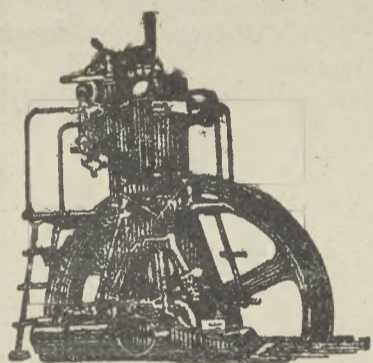
Uj és egy-
szer használt **zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás.**

Kézi, manilla aratógép kévekötözők

kartellen kívül.

.....
Távirat: **NAGEL ADOLF** Budapest, Arany János-utcza 10. Telefon: **35-92.**
.....

Eredeti „OTTO“ motorok

DIESEL-nyersolajmotorok
Benzinmotorok
Benzinlokomobilok
Teljes cséplőkészletek
Hűtő- és jéggyártógépek
Langen és Wolf
mórtorgyár
Budapest, VI., Váci-Körut 59.
Műhely: IX., Mester-utcza 31.

„Gazdasági szerszámkenőcsünk“

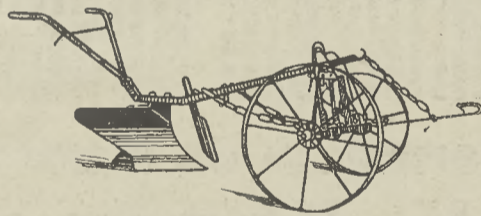
az egyedüli szer, mely mindennemű bőr- és
lőszerszámot fényessé és tartóssá tesz, egy-
szersmind a legfinomabb boxkenő.
5 kg-os postacsomagban kg-onként 3 korona 60 fillér
barhova bérmentve, utánvétellel szállítatik.

Turini világkiállításon kitüntetve.

Benes Testvérek
vegyészeti gyára, GYŐR.

Utólérhetetlen, tökéletes kivitelben!!!

„Bächer“

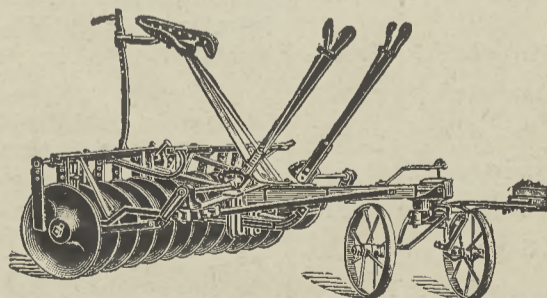

egyetemes aczélekéi és
egyéb talajmivelő eszközei.

≡ Olcsó árban és teljes szavatosság mellett. ≡

Hullámos tárcsásju tárcsásborona

**könnyebben jár,
jobban fordít és
porhanyit mint a
más szerkezetü.**

Mielőtt tárcsásboronát vá-
sárolna, nézze meg avagy
érdeklődjön a hullámos
tárcsásju tárcsásboronák
számtalan előnyei felől.

☞ **Ovakodjon utánzatoktól!! Kérdezze meg gazdatársait gyártmányaink elsőrendű minősége felől!!** ☞

Bächer Rudolf–Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond

Budapest, VI. kerület, Nagymező-utcza 68. szám.

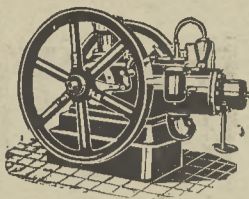
„CLIMAX“

nyersolajmotor

Pénzt takarít meg!!

Legolcsóbb, legbiztosabb tüzemelő. — Versenyképes árak. — Elsőrangú minőség. — Több 100 referenzia.

KÉRJEN AJÁNLATOT.

Bachrich és Társa
Betéti társaság
Budapest, V/v., Váci-körút 59.
Telefon szám: 71-01. ☐☐ Sürgőnczim: „CLIMAX“

TÓTH FERENCZ EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSI VÁLLALAT

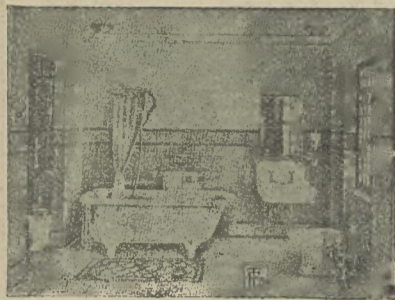
FŐÜZLET: BUDAPEST VII., WESSELÉNYI-U. 56. TELEFON 165-27.

FIÓK-ÜZLET: SZATMÁRNEMETI ÁRPÁD-UT 1. TELEFON 3-57.

TERVEZ ÉS KÉSZIT:

Légszusz-, vízvezeték-, fűtés-, csatornázást, gazdasági berendezés, önitató- és tejhűtő-készüléket, szennyvízterítő telepeket. +++++

Költségvetések és tervezések díjtalanul eszközölkötnék.

Sertés-eladások és vételek legjobban és legpontosabban eszközölkötnék, úgy sovány, mint hizott állapotban.

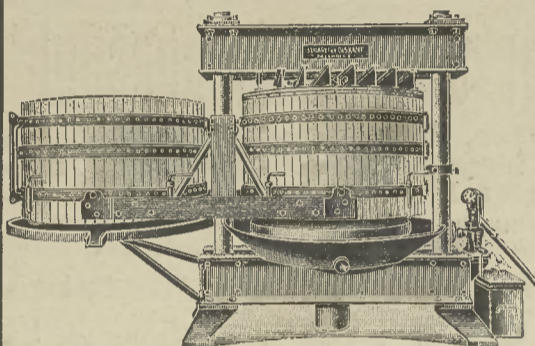
URL REZSŐ

sertésbizományosnál
Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.
(Polgári sertésde bérpalota.)
Telefon 97-95 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

1902-ik borászati kiállítás, Eger I-só díj, díszoklevél és aranyérem.

BORSAJTÓK.

Legújabb rendszerű könyök-szerkezetű „Kossuth”, Hegyalja” és „Acél-orsós” a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszerű viznyomású hidraulikus kettős kosaru sajtók, nagyüzemi préseléshez. — Sajtóink főelőnye: A must sehol nem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőfeszítés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető! :

Szőlőzúzók és bogyózók

1907-ik pécsi kiállításon aranyérem és díszoklevél. Legújabb alumínium kuphengerű szőlőzúzógépek. — Árjegyzék ingyen!

SZILÁGYI és DISKANT GÉPGYÁRA MISKOLCZON.

1902. orsz. gazdasági kiállítás, Pozsony I-só díj, aranyérem.

1906 Nagyváradi I-só díj, díszoklevél.

1901-ik temesvári kiállítás, I-só díj, díszoklevél.

Egy új ipar a mezőgazdaság számára a burgonya legcélszerűbb értékesítésére.

Mezőgazdák alapítanak burgonyaszárító-berendezést és gyártsanak burgonyapelyhet!

A burgonyapelyhely a legjobb erő- és hizlaló takarmány.

Németországban a legutóbbi 4 év alatt körülbelül

400 burgonyapelyhely-gyár alakult.

A burgonyapelyhely-gyár mint önálló vállalkozás, avagy egy meglévő szesz- vagy keményítőgyárral kapcsolatban létesíthető. Bővebb felvilágosítással, árajánlattal, nyomtatványokkal készséggel szolgál

Schein Gyula
magánmérnök
Budapest,
IX., Lónyay-u. 25.

Magyar Gazdák Hitelintézete Részvénytársaság

mezőgazdasági termény- és áruosztálya

Telefon: 143-05.
64-54.

Budapest, V., Kálmán-u. 15. Sürgőnczim: „AGRICOLA“

Alaptőke egy millió korona.

Rendkívül fontos gépujdonságok!

Rögapritógépek, talajmivelő eszközök, ekék, Ganzgyártmányú benzinmotorok, cséplőkészletek, benzin magánjáró és vontatógépek, vető- és aratógépek. Malom-, tejgazdasági-, borászati és pinczészeti berendezések. Mosókonyha- és istállóberendezések. Olaj, gépzsir, kékkő, raffiaháncs, az összes műszaki cikkek. Aczetylen kézi- és kocsilámpák. Világítási és gazdasági vízvezetéki berendezések.

Ajánl azonnali szállításra takarmánycikkeket: korpát, konkolyt, repce és napraforgópogácsát, répaszeleteket, száraz moslét, melasset stb. „KINCSEM”, valamint „LACTA” erőtakarmányt (míg készletünk tart) a legjutányosabb árakon.

Mütrágyák:

tavaszi és őszi szállításra kartellen kívül (szuperfoszfát chilisálétrom, thomassalak, csontliszt, kainit és kálisó).

Bankosztályunk kölcsönöket nyújt gazdasági befektetésekre, finanszíroz mezőgazdasági üzemeket igen előnyös feltételű jelzálogos kölcsönöket engedélyez.

Gazdasági osztályunk elvállal birtokot eladás-, vétel- és parcellázásra, valamint birtokbérleteket közvetít. (Állandóan számos birtok és bérlet van nyilvántartva).

Sziveskedjék árajánlatot kérni.

Egyeztető osztályunk

elvállalja földbirtokosok és bérlők hitelügyeinek rendezését. Kívánatra a helyszínre küldjük szakközegünket.

Az általunk alapított és helyiségeinkben működő Magyar Érték- és Terménybank R.-T. elfogad megbízásokat úgy készáru, valamint határidőüzletekre.